

PULA
Náczyhegyi
Tükör-Spiegel

XXVII. évfolyam

1. szám

Pula, 2016. július 30., szombat

Pula, Náczyhegy 2016

*„Minden jó rendtartásnak feje és fundamentuma az isteni félelem és tisztesség”
(A szőlőhegy 1817-ben írott törvénykönyvéből)*

Helytörténeti folyóirat
Megjelenik minden évben július utolsó szombatján
Kiadja a Pulai Náczyhegy Kertbarát és Tájégonozó Egyesület (PUNKTE)
Főszerkesztő: NAGYPÁL Gábor
Szerkesztő: NAGYPÁL Szabolcs
Nyomtatás: NAGYPÁL Csanád

Köszöntő

Huszonhetedik alkalommal jelenik meg a kezükben lévő helytörténeti kiadványunk, a Náczihegyi Tükör-Spiegel.

A szerkesztőségnek és a létrehozóknak nevében hálás köszönetet szeretnék mondani mindenkinek, aki bármilyen módon is támogatta az újságunknak a létrejöttét, valamint a továbbélését.

Mindig nagy-nagy szeretettel és mély tisztelettel emlékezünk REMÉNYI Antalra, Tóni bácsira.

Ő volt az, akivel annak idején egy hirtelen ötlettől vezérelve elhatároztuk azt, hogy egy időszakos helyi kiadványban foglalkozunk a falunknak a múltjával, a jelenével, valamint a jövőjével is.

Az volt az eredeti elképzelésünk, hogy a pulai polgároknak, valamint Pula közelebbi és távolabbi barátainak az írásait jelentessük meg a hasábocon. Az idej számunkban sem tértünk el ettől.

Továbbra is melegen biztatunk mindenkit, hogy a régi emlékeinek, valamint a jelenkori élményeinek és az előremutató gondolatainak leírásával segítse a következő számok színvonalának további emelését.

Az idej esztendőben ünnepeljük a falu újratelepítésének a kettőszázhetvenedik évfordulóját.

Ezért helyeztük ebben az esztendőben a Náczihegyi program középpontjába ennek megünneplését.

Elsősorban szintén ezt szolgálja MÁRKUSNÉ VÖRÖS Hajnalkának, a Veszprém Megyei Levéltár (VML) igazgatóhelyettesének a meghívása.

A 2017-es esztendőben egy nagyon lényeges és alapvető náczihegyi évfordulót fogunk ünnepelni.

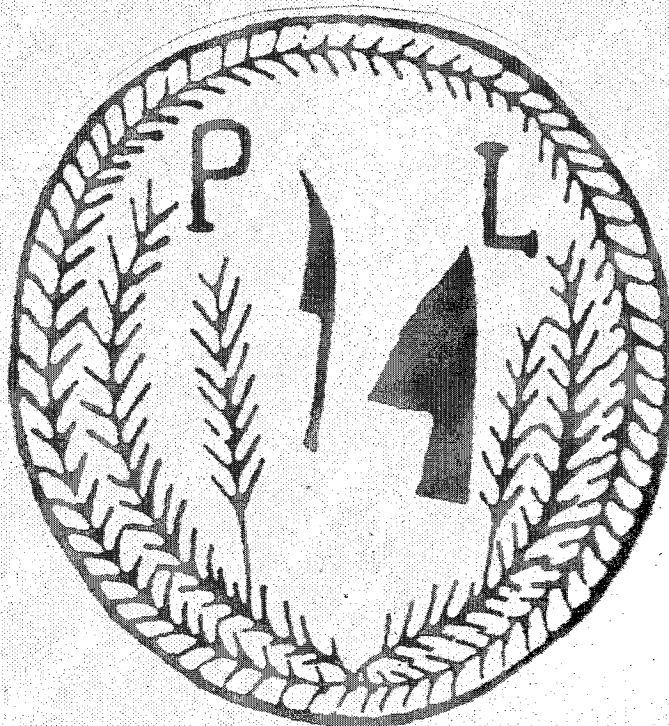
Éppen kettőszáz esztendeje, 1817-ben kaptak ugyanis engedélyt a pulai gazdák a Náczihegyen a pinceépítésre.

Őszintén reméljük azt, hogy sikerül majd megfelelően és méltóképpen mindezt közösen megünnepelelnünk.

Köszönjük – előre is – a műsor minden föllépőjének a közreműködését.

A jó időjárásnak és a szép együttlétnak a reményében kívánunk minden résztvevőnek jó szórakozást!

NAGYPÁL Gábor

Sikeres kezdeményezések és programok Pulán

Az elmúlt másfél évben nagyon sok közösségi rendezvény és programkísérlet lett szervezve a kis falunkban.

Úgy gondolom, hogy a legtöbb ilyen megmozdulás sikeresnek mondható, hiszen azt láttam, hogy idővel egyre többen voltunk az egyes rendezvényeken.

Azt is be kell vallanunk, hogy nem mindegyik program volt sikeres, de ezen idő alatt nagyjából láttuk, hogy mi az, amire van érdeklődő, és mi az, amire nem annyira.

Én jelenleg két oldalról tudok beszélni, ugyanakkor ezek valahogyan mégis összefüggnek egymással.

Az elmúlt másfél esztendőnek a különböző programjain ugyanis félig az önkormányzatot, félig pedig a Pulai Ifjúsági Klubot (PIK) is képviseltem.

Én e kettőt nem tudom, és nem is akarom különválasztani. Ennek az egyik oka az, hogy a Pulai Ifjúsági Klub (PIK) 2004-es létrejötté az egyik dolog, ami miatt még több mint tíz év eltelte után is szeretek közösségi megmozdulásokon részt venni, vagy azokat megszervezni az éppen tevékeny és bevonható barátokkal.

Lényeges ezzel kapcsolatban megemlítenem, hogy a Pulai Ifjúsági Klub (PIK) újra szilárd tagsággal, önkéntesekkel és társszervezetekkel működik.

A forrásainknak és a szabadidőnknek megfelelően pedig kisebb-nagyobb közösségépítő alkalmakat szervezünk.

A tagságunk egy régi és összeszokott baráti társaságnak mondható, amely természetesen továbbra is befogadó a tenni akaró ifjú önkéntesek előtt.

Nagy jelentősége van annak, hogy 2015-ben működési támogatást nyertünk a Nemzeti Együttműködési Alaptól (NEA).

Ezenkívül, nem elenyésző mennyiségű, az adó egy százalékából származó jövedelemmel is gazdálkodhatunk a 2016-os évre.

2015. december 5-én ezért is tartottunk egy közgyűlést, ahol együtt közel húszan gyűltünk össze, és ötleteltünk, hogy milyen alkalmakat szervezzünk 2016-ban.

Néhány alkalmat szeretnék most kiemelni, amelyek 2016 májusáig szerintem kiemelke-

dően sikeresnek voltak mondhatók, az elmúlt másfél esztendőből:

Töklámpafaragás

(2015. október 31.)

Ez volt az első olyan alkalom, amely túlszárnyalta az elképzeléseimet. Valószínűleg pont szerencsés volt az időpont is.

Éppen sokan értek rá ugyanis; és ennek megfelelően azt kell mondanom, hogy alig férünk már el a faluház klubhelyiségében, annyian faragtunk töklámpát.

Majd pedig a kész műalkotásokat pár nap erejéig kiállítottuk a faluház előtti nagyobb füves területen.

Búcsúi rendezvény

(2015. november 7.)

A 2015-ös búcsúi rendezvénynek az alkalmával délután több gyümölcsfát ültettünk el az elmúlt két esztendőben világra jött pulai apróságoknak.

Ezt követően a faluházban a Pulai Náczihegy Kertbarát és Tájgondozó Egyesület (PUNKTE) az érdeklődők számára újborkóstolást szervezett.

Ezt BODNÁR György kertészmérnök előadásával vonták egybe; majd pedig Dr. SEBES-TYÉN Gyula háziorvosunk tartott egy rövid előadást.

A délutáni programot a *Tapolcai Musical Színpad*nak az előadásával zártuk. Késő este pedig az ajkai Dinamit együttes szolgáltatta a talpalávalót!

Adventi kézműves-foglalkozás

(2015. december 6.)

A kézműves-foglalkozások közül az adventit említeném meg, mivel e rendezvény is közelített ahhoz, hogy kevés legyen a hely a faluház klubhelyiségében.

Az ügyes kezű résztvevők adventi díszeket készíthettek HEGEDŰS Veronika vezényletével, akinek ezúton is köszönjük szépen a segítségét!

Karácsonyi műsor (2015. december 19.)

A karácsonyi műsorunk egy csuhéfonásos kézműves-foglalkozással kezdődött SOMOGYI IMRÉNÉ Éva vezetésével.

A műsorra megjelenteket köszöntötte FENYVESI Zoltán, a Veszprém Megyei Önkormányzat Közgyűlésének alelnöke.

Ezután a Nagyvázsonyi Kinizsi Pál Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola diákjai adtak elő két karácsonyi darabot, és klarinéton játszott GETTINGER Evelin.

Év végi gyalogtúra (2015. december 30.)

Már lassan hagyománnyá válik az, hogy minden év végén december 30-án lemozogjuk a karácsonyi étkezéseket.

2015 végén szép számmal indultunk útnak a Balaton-felvidéki Erdészeti Erdei Iskola csicsói erdészházához.

Ott egy szalonnastütést is beiktattunk. Ezúton is köszönjük szépen a lehetőséget a Bakonyerdő Zrt. munkatársainak!

Március 15-i ünnepély (2016. március 15.)

A Nagyvázsonyi Kinizsi Pál Német Nemzetiségi Nyelvoktató Általános Iskola tanulói adták elő ünnepi műsorukat Pula megjelent lakosai számára.

Az igényes műsort ezúton is nagyon szépen köszönjük a tanulóknak és a főkészítő tanáraiknak!

Járólapozás, tavaszi nagytakarítás a PIK-ben (2016. március 17–20.)

2015-ben az esztendő végén rendezett közgyűlésünkön elhatároztuk, hogy elég forrás tulajdonában 2016 tavaszán közös munkában járólapot cserélünk a Pulai Ifjúsági Klub (PIK) helyiségében.

Igy március 17 és március 20 között jó hangulatú közös munka során járólapot cseréltünk, valamint nagytakarítást csináltunk az udvaron is.

Köszönjük szépen a tagjaink és az önkénteseink segítségét! Különösképpen JOHANIDESZ Baláznak és a munkatársainak köszönjük a szakmai segítséget!

XI. Patakmeder-tisztítás (2016. április 2.)

Immáron nem kevesebb, mint tizenegyedik alkalommal fogtak össze az Eger-patak mentén lévő ifjúsági szervezetek, hogy a saját településük szakaszán összeszedjék a szemetet a patak mentén.

2016-ban a közös ebéd és a találkozó alkalmával Pula Község Önkormányzata, valamint a Pulai Ifjúsági Klub (PIK) látta vendégül a szorgalmas résztvevőket a pulai Faluháznak a füves udvarán.

Az ebédet az Együtt a Jövőért Halimbán Egyesület készítette el a résztvevőknek, amire odaért mindenki.

RUPA Éva, a nagyvázsonyi Roma Nemzetiségi Önkormányzat elnöke és az önkéntesei pedig palacsintákat készítettek nekünk, desszert gyanánt.

Ezúton is köszönjük szépen mind a hetvenhat lelkes résztvevőnek a munkáját, és külön is annak a húsz pulai embernek, akik a saját szabadidejüket nem sajnálva segítettek a szemétszedésben.

A tisztításban résztvevő falvak a következők voltak: Monostorapáti, Kapolcs, Taliándörögd, Vigántpetend, Pula, Nagyvázsony és Halimba.

Májusfaállítás (2016. április 30.)

Pula Község Önkormányzata, valamint a Pulai Ifjúsági Klub (PIK) közösen szervezte meg április utolsó hétféjéjén a 2016-os májusfaállítást.

Szép számmal jöttünk össze ifjak és régebb óta ifjú férfiak, hogy kerítsünk egy májusfát, de a díszítésre is nagyon sokan várták a májusfát.

A faállítás után pedig egy jó hangulatú kötetlen beszélgetéssel és szalonnasütéssel ünnepeltünk együtt a Pulai Ifjúsági Klub (PIK) udvarán.

PIK Teljesítménytúra – Újratöltve (2016. április 30.)

A Pulai Ifjúsági Klub (PIK) – mintegy négy esztendőszünet után – újratöltött erővel ismét megszervezte a régen több éven át is sikernek örvendő, gyalogtúrával összekötött vetélkedőt.

Komoly munkát fektettek bele tagjaink az előkészületekbe, a szervezésbe és természetesen a lebonyolításba is, de meg is lett végül az eredménye!

Szerencsére majdnem ötven résztvevő volt az érdekes programon, amelyből tizenöt pulai fiatal mint szervező és mint lebonyolító vett részt.

Ezenkívül még legalább húsz versenyző jött Puláról, akikből nem kevesebb mint öt csapat állt föl.

A csapatok Nagyvázsonyból, Kapolcsról, Felsőörsről, Taliándörögdről és Monostorapátiból érkeztek.

Azóta is csak támogató visszajelzéseket kaptunk a résztvevőktől, és már a vetélkedő után egy héttel jelezték, hogy jövőre is jönnének versenyezni.

A magam és a Pulai Ifjúsági Klub (PIK) nevében is bátran kijelenthetem azt, hogy rendkívül fontosnak és lényegesnek tartjuk a környezetünkben és a környékünkön élő ifjúsággal a kapcsolattartást.

Ennek pedig az az oka, hogy nagyon jó együttműködések és barátságok jöhetnek és jönnek is létre egy-egy közös rendezvény alkalmával.

Mindez akkor is igaz, amennyiben mi vagyunk a vendéglátók, és akkor is, amennyiben ez nem így van.

Például amikor bennünket mint Pulai Ifjúsági Klubot (PIK) hív egy-egy szomszédi vagy társszervezetünk valamilyen közösségi rendezvényre.

Lényeges az együttműködés a környező településekkel, akár az ifjúság, akár az önkormányzat számára is.

A tapasztalatcsere és az esetleges közös gondolkodás által ugyanis nagyon jó dolgokat lehetne együtt létrehozni.

A felsorolt programokból derülátóan azt szűröm le, hogy igenis van igény ilyesféle megmozdulásokra.

Viszont folyamatosan várunk másoktól is ötleteket és tevételes segítséget is más alkalmak megszervezéséhez.

Azt ugyanis őszintén be kell, hogy valljuk, hogy az elmúlt másfél esztendőben kicsit vakon próbálkoztunk különböző alkalmak szervezésével.

És mindemellett tény az is, hogy volt, amelyik nem úgy sikerült, mint ahogyan azt esetleg elvártuk volna.

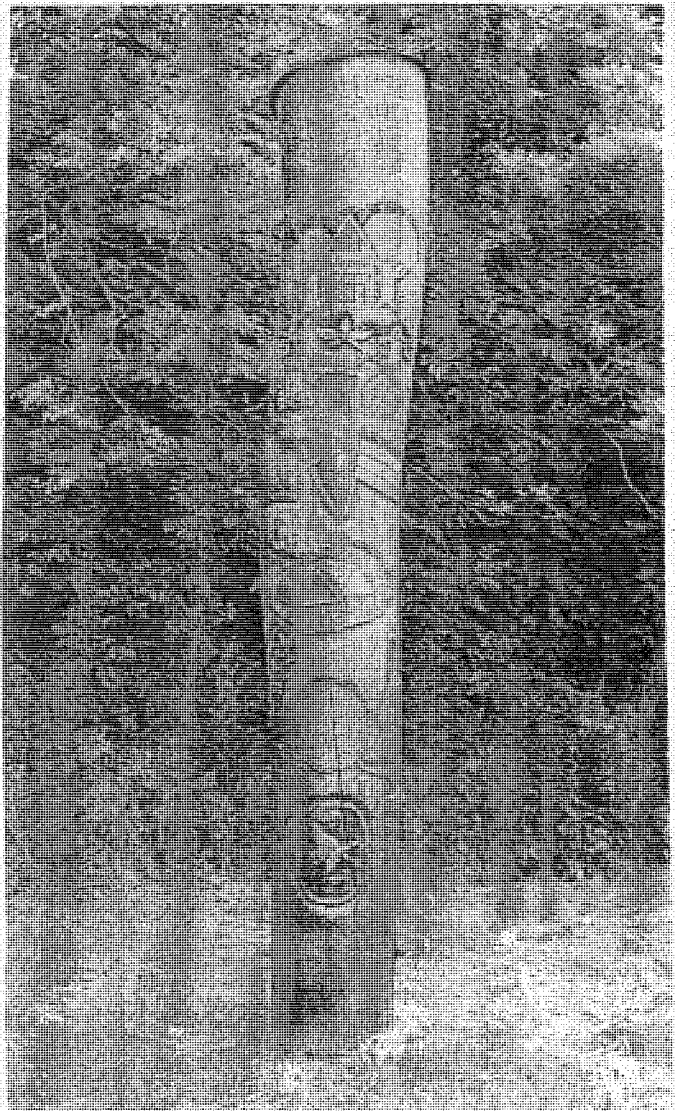
Ennek többféle oka is van, vagyis lehet. Gondolok itt arra, hogy – mondjuk – rossz időpontban volt.

Vagy nem olyan volt a jellege, amely sokakat érdekelne, vagy egyszerűen csak többeknek nincsen mindig idejük ilyesmi rendezvényekre járni.

Éppen ezért volna lényeges, hogy ha valakinek viszont van kedve, ideje és ereje egy-egy közösségi alkalomnak a megszervezésében vagy a lebonyolításában részt venni, azt nagyon szívesen fogadjuk.

Hiszen helyszín és még korlátozott forrás is van az ilyenekre; de mindig jobb, ha nem két ember találja ki, hogy mit csináljanak a többinek, akik nem tudnak, vagy csak nem föltétlenül akarnak ötletelni.

HOLCZER Balázs

Pula újratelepítésének 270. évfordulójára: Él még Pula, és reméljük, gyarapítja is az értékeit!

„A középkorban létező Pula a török időkben teljesen elnéptelenedett. Két évszázadon át az enyészetbe hullt jobbágyfalut és a határát a sokarcú természet – a dudva, a bokor, valamint a fa – uralta.

Majd az új telepesek kezdhettek egy kegyetlenül kemény viadalt a megélhetésért, a nemesebb életért, a cserjét irtva termőföldet varázsolni, erdőt döntve enyhet emelni, eszközt eszkábálni.”

Ezt írta a mintegy húsz esztendővel ez előtt megjelent, *Pula története* című, igen fontos kötetében a közel hat évtizedet itt átélő REMÉNYI Antal.

Volt ő igazgató, tanító, népművelő, tanácselnök, népfrontelnök és az első szabadon választott megyei közgyűlésnek a korelnöke, valamint Pulának a legelső, szabadon választott polgármestere.

A széleskörű ismertsége és a tájékozottsága jelentősen hozzájárult ahhoz, hogy az utóbbi mintegy hetven esztendőnek az eseményeit is a falu leghíresebb szülöttével, HARMATH Istvánnal együtt összegyűjtsék, majd pedig közös nevezőre hozzák.

Ebből született meg most a gondolat, hogy hasonlítsuk össze – itt, a Spiegelben – a két idegen hatalom (a török és a szovjet) megszállás után a községünk talpra állítását.

Térjünk tehát most vissza a mintegy háromszáz esztendővel korábbi fordulatos eseményekhez.

Tudjuk, hogy a Habsburgok és az ESZTERHÁZY-család érdekközössége mindkettőnek a hasznára vált, és nem mai keletű.

Nem véletlenül ajándékozhatott a török-dúlás után Mária Terézia Dél-Bajorországból – ezt a nyelvjárásuk is igazolja – telepeseket a hozzá hű dunántúli magyar főnemességnek és a főpapságnak.

A községünknek a földbirtokosa 1746-ban gróf ESZTERHÁZY Károly egri püspök lett, aki mintegy fél évszázaddal a bevándorlók megérkezése után a színtkatolikus községben templomot építtetett.

Hogy egy kulturáltabb, a mezőgazdasághoz jobban értő közösség megtelepedjen – közel hatszáz kilométerrel keletebbre – valami vonzerő is kellett.

Az ESZTERHÁZYak egyholdas kerttel ingyen házhelyet, tizenöt esztendő adómentességet, néhány évtized múltán pedig egy egyholdas, szőlőtermesztésre is alkalmas déli hegyoldalt ajándékoztak a betelepítetteknek.

A vallási kötődést igazolja az is, hogy addig sem voltak imaház és pap nélkül a pulaiak, minthogy 1773-ban már közös akarattal – a helyi szakemberek – közreműködésével kápolnát építettek.

Ennek a homlokzatán ma is látható a főszentelésnek az évszáma, és mellette Szent Flórián – ma úgy mondhatnánk – a katasztrófavédelem védőszentjének a képmása, HEITLER András egyetemi tanárnak az alkotása.

Minden magát pulainak érző gyermek és felnőtt, rokon és ismerős, barát és vendég büszke lehet arra, hogy az akkori „önkormányzat” a betelepítés után száz évvel – Európa forradalmi lángba borulása évében –, 1848 tavaszán iskolát épített a templom és a tanítói ház mellé.

E máig álló (és nemrégiben mintegy hétmillió forintból föl is újíttott) Falumúzeumnak a homlokzatán mindezt római számokkal meg is örökítették.

Az ősökre emlékezve kellő önbecsüléssel eleveníthetjük föl az idelátogatóknak, hogy egy évszázad alatt a betelepített svábság teljesen magyar önazonosságúvá vált.

Ezt igazolja, hogy tizenöt pulai honvéd vett részt az osztrák császári katonák elleni várháborúban 1849 május közepén, amelyet Buda visszafoglalásának neveznek a történelemkönyvek.

Nem kevesebb, mint hat pulai fiatalról tudunk, akik az elsők között jutottak be a várba: Franz FISHER, Johann HAAS, Josef MOLNÁR, Johann JÁGER, Johann HOLZER, valamint Georg SAFNER.

Sajnos, az 1867-es esztendőben végbevitt kiegyezéssel Pulán nem következett be a rohamos változás, amely a városokban és a nagyobb aranykorona értékű földek központjaiban megindult.

A bekötőút nélküli, a nagybirtok miatt a gazdasági erejétől megfosztott falunak a lakossága még a városba járástól is elzárva – a köves országúttól érintetlenül – élt, és sajnos egyre inkább fogyott.

Az 1890-es népszámláláskor még nem kevesebb, mint 530 lakos (nagyobbrészt zsellérek és néhány holdas parasztcsalád) élt és lakott Pulán. Köröskörül a földesúri birtokok és az erdők voltak.

Bizonyosan észreveszi az olvasó és az emlékező, hogy mennyire hasonlít e helyzet a török és utóbb a szovjet megszállás és a „kolhozosítás” következményeire.

Ma már a falu központjában három közeli városból érkező országút találkozik (Ajka – Tapolca – Veszprém), és ott három patak fut össze évezredek óta.

Ennek ellenére, a település gazdasági erejét és annak hozamát hol Bécsbe, hol Veszprémbe, hol pedig Nagyvázsonyba „csoportosították át” a tulajdonosok a folyamatosan peremvidékre szorított községünkéből.

Az ESZTERHÁZYak nagyobbrészt Bécsben éltek, a RÁKOSI-féle rémuralom a kuláklistával tette tönkre a kisbirtokot is.

KÁDÁRÉk és PAP Jánosék a termelészövetkezetbe kényszerítették a falu lakosságát, így a falu földművelő lakossága megélhetési lehetőség nélkül maradt.

Azután a téeszkozpontot – mégpedig egyesítés címén – áttették Nagyvázsonyba, az állatokkal, a szerszámokkal és a munkahelyekkel együtt.

A községi birtokok teljesen megszűntek. Az egyéni gazdákat elszakították a földtulajdonuktól, az állataiktól, valamint a munkaeszközektől.

Pula elveszítette a valós kapcsolatát a falut körülvevő nagyobb külterületével. A nagyvázsonyi nagyüzemi gazdálkodás a tábláknak a növekedését eredményezte, a mezsgyéket pedig beszántották.

A nagyüzemi állattartás, a monokultúrás szántókon pedig a gabona- és burgonyatermelés vált kizárólagossá.

A malmokat államosították, majd le is bontották. A patakok, a tavak és a források vize csökkent a bauxitbányászat miatt, néhol pedig el is tűnt.

A nyolcvanas években a táj szépségét jelentő táoldi medencében a nagyvázsonyi termelészövetkezet tizennégy hektáron halnevelő tavat létesített.

Ezt az Eger-patak és a Vázsonyi-Séd találkozásánál alakították ki, egy betonzsilip által fogva meg a vizet.

Ez a mostani – a világméretű fölmelegedés évtizedeiben – sokat segített a levegő páratar-

talmának és a falu kútjainak a vízhozamát is növelni.

E területen nagy számban jelentek meg a víziszárnyasok: (kócsag, gém, szárcsa és gólya), amelyeket fegyveres halőrökkel riasztattak gyakran.

Ámde a rendszerváltás után tizenöt évvel – a nyár közepén, váratlanul – a zsilipek megnyitásával a tavat a növendékhalak ezreivel leeresztették.

Ma a tó helyén szikkadó füzes, magaskórós, iszamós – lepusztult és egyáltalán nem vonzó – senkiföldje található.

A területnek a döntő hányada a rendszerváltást túlélő Nagyvázsonyi Kinizsi Szövetkezet (Kft.) kezén maradt.

Pulán bezárt az önálló tanácsház és az iskola, vagyis a falu intézményi ellátottságának visszafejlesztése szinte előírta a tanultabb fiatal-ság elvándorlását és elköltözését.

És ezután újra kezdődött minden, megint előlről. Éppen, mint 1746-ban, megindult a „betelepítés”.

A környező és a távolabbi nagyvárosokból, – sőt, még külföldről is – a betonpanelből menekülő értelmiség és szakmunkásgárda (a városi élet hátrányait csökkentendő) a kikapcsolódást és a természetközelséget keresve talált rá Pulára.

A nagyvázsonyi termelészövetkezet – amelynek ingyen a tulajdonába kerültek a falusi erdők, a földek, a szőlőhegy – egyébként sem volt képes akkori gépeivel a náczihegyi köves talajt megmunkálni.

Az ekék beletörtek a köves és a sziklás talajba, ezért ezeket tizenkét éven át parlagon hagyták.

És lassan visszaállt a helyzet a szőlőhegyen, amellyel a török utáni idők leírását kezdte REMÉNYI Antal:

’A falu határát, a szőlőhegyet a sokarcú természet – a dudva, a bokor, valamint a fa – uralta.’

Néhány kertben már vaddisznódagonya is kialakult. Jellemző ezen állapotra, hogy esők után vagy kora tavasszal megközelíteni sem lehetett a mai Középső úton a szőlőhegyet.

Emiatt a falunak az „öslakossága és a telepések” a belterület határán letértek az országútról.

Inkább a mai alsó úton – a TARDOS-, a NAGYPÁL-, valamint a KNOLL kerteken ár rézsútosan jutottak föl közlekedési eszközeikkel a dombra.

(Amikor mi megvettük a legelső kertet, az „eladó”, vagyis a téeszelnők még a terepjárójával sem tudott a hegynék az egyik végén sem bejönni, ezért az erdei úton ereszkedett le a hegy bejáratáig.)

Az új tulajdonosok újra kezdhették kegyetlenül a kemény viadalt: cserjét irtani, termőföldet varázsolni. „Enyhet emelni, eszközt eszkábálni.”

Jogász, színész, katonatiszt, vállalati igazgató, különböző színházi szakemberek, szerkesztők, mérnökök, sokféle egyetemi tanár, erdészek és szakmunkások is fölfedezték – nagyjából részben REMÉNYI Antalnak a hatékony közreműködése révén – a hetvenes évek elejétől a „fészekalja falut”.

A falubéliekkel együtt mintegy nyolcvannyolc kertben kezdték meg újjáépíteni a nagyvárosi szövetkezet által nagyjúzemileg művelhetetlennek nyilvánított, és ezért egy-másfél évtizeden keresztül a műveléstől elhagyott szép Náczihegyet.

Németországból is érkeztek érdeklődők, és tökéletesen rendbe hozta a lepusztult grófi kastélyt egy hosszú távra bérlő.

A lepusztult házakat, a pincéket, a nyaralókat és az üdulőket újjávarázstták az 50–150–340 kilométerre, és még ennél is távolabb lakó „hétvégi kertészek”.

A mintegy negyvenöt esztendő alatt hatalmas összegeket költöttek a ház- és kertépítésre, több ezer facsemete, díszbokor és sövény ültetésére.

És megmentette az itteni lakosságot a kuktaknak a teljes elapadásakor az állami közbeavatkozás.

Vezetékes vízellátást biztosították ugyanis a falu majdnem minden házába, valamint még a szőlőhegyre is.

A tönkremenő falusi házakat följújtották, kibővítették, korszerűsítették és a falu egyre gyorsabban alakult át alvófaluvá, majd üdulőterületté.

A nyugdíjasoknak az aránya azért lett uralkodó, mert az őslakosság gyerekei be- vagy elházasodtak, és a csupán egyetlen új utcában kilenc családi ház épülhetett, ahová főként fiatalok költöztek.

Nélkülük e község már a kétszázás lélekszám alá esett volna, ami az elnéptelenedés közvetlen előjátéka.

2016 tavaszától így is kis cédula hirdeti a 220 éves – nemrég följújtott – templom kapuján: ’Szentmise csak minden hónap első vasárnapján.’

De Pula él! És reméljük, élni is fog, a gyerekeink és az unokáink természetszeretete és munkája nyomán.

De ezért óvnunk és fejlesztenünk is kell minden erkölcsi, természeti, építészeti, éghajlati és közösségi jellegű értéket, amelyet az eleink ránk hagytak, és amelyet mi magunk hoztunk létre.

A faluban az 1980-as esztendő óta huszonöt új vagy följújtott családi ház épült föl, illetve korszerűsödött.

A Náczihegyen mintegy nyolcvannyolc telken fogtak megint hozzá egy „bukott rendszer városi menekültjei” a Náczihegynek az újjáépítéséhez.

Talán harminc–negyven esztendő is szükséges egy városi embernek ahhoz, hogy az ízlése, az igénye és a kultúrája szerint megpihenhessen a „pulai paradicsomban”.

Aki egy kertépítéshez vagy kertbővítéshez hozzáfog Pulán – noha a hétköznapokon valahol messze él –, az megérdemli, hogy befogadjuk, mint annak idején az itt élő néhány magyar család a betelepített sváb ősoket.

Több, mint negyedszázaddal a megszállók kivonulása után már kevésbé kell félni, hogy kihalt a falu.

Esztendőről esztendőre új ültetvények, pincék, családi házak és nyaralók épülnek a déli nap sütötte egykori kőhegyen, a mai Náczihegyen.

Nincs parlagföld a falu határában, hanem ültetvények, arborétumok, bodzások, köztük még néhány gabonatábla, fenyvesek közti játszóterek, medencék.

Továbbá, dió, erdős, magaslesek, kötélhinták és újraterlepitett szőlők, üdulók, nyaralók és nyugdíjasok családi házai emelkedtek ki az utóbbi huszonöt esztendőben az elhagyott és dudvás csenevész bokrok, valamint a dagonyás kertek helyén.

Az egykori Kő-hegy egészségesen és tempósan Kelet felé növeli a falut. Isten tartsa meg Pulát!

A jelen írásnak a szerzője 1974-ben írta meg először – és színpadra is vitték – a „Fészekalja falu” történetét.

Ezt a helybéli fiatalok sikerrel mutatták be Pulán, Ajkán és Veszprémben is. Mert akkor még volt színjátszóköör is! Akárcsak gyermek-táncscsoport.

NÁDOR István

Hősök napi megemlékezés

2016. május 29-én, délután három órakor Hősök napi közös megemlékezést szervezett Pula Községnek az Önkormányzata az emlékművünkénél.

A közös megemlékezés a *Himnus*nak a közös eléneklésével kezdődött el. Ünnepi beszédet mondott DÖMÉNY Sándor honvéd vezérőrnagy.

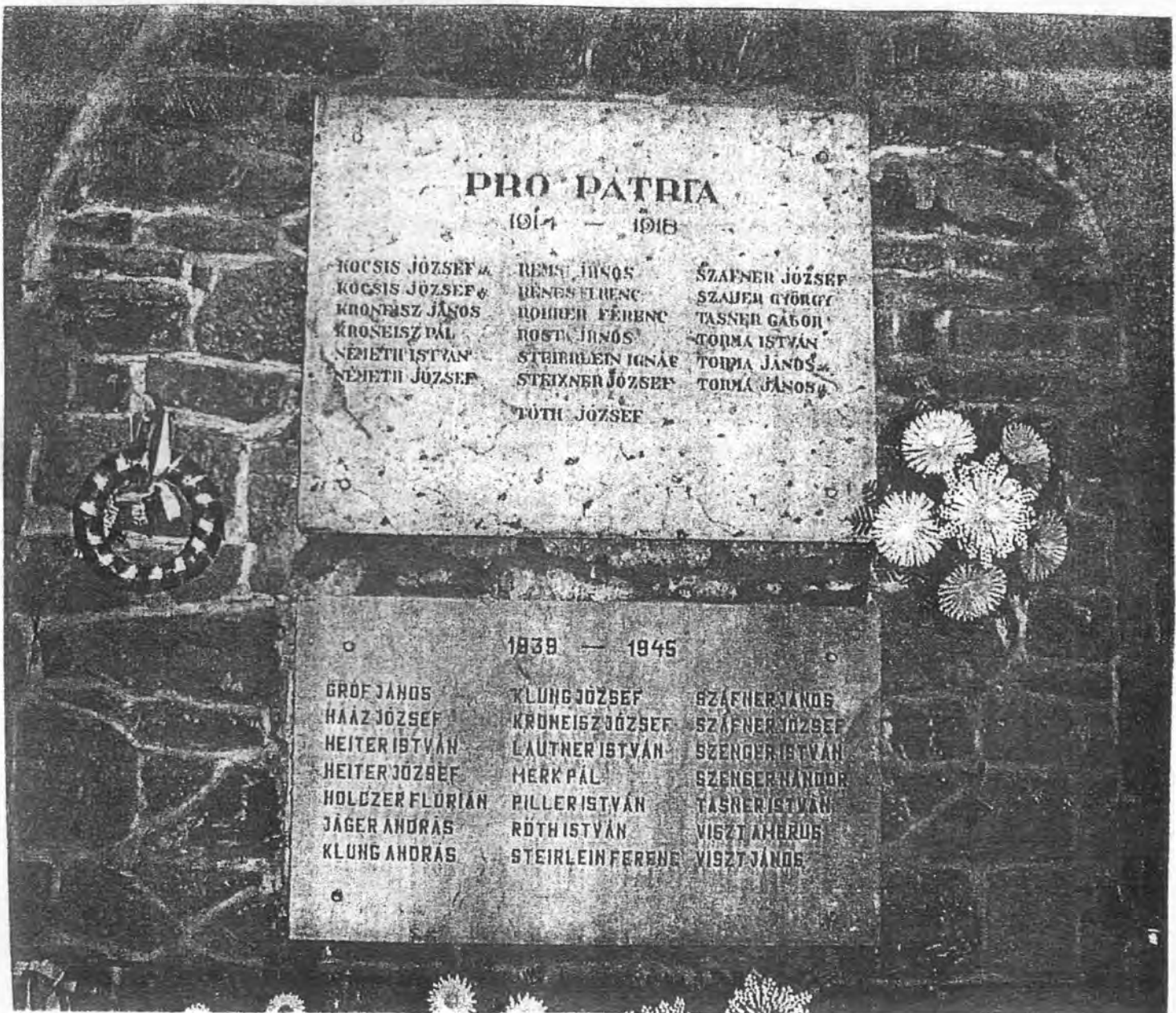
Közreműködött a megújult Nagyvázsonyi Ifjúsági Fúvószenekar és a Taliándörögdi Nép-dalkör.

VERS Kristóf, a Pulai Ifjúsági Klub (PIK) tagja GYÓNI Géza: *Csak egy éjszakára* című versét adta elő megindító átéléssel.

A két nagy világháborúban elesett pulai fiatal hősöknek az emlékművénél – a közel negyvenfős együttérző és emlékező közösség előtt – az utókor nevében a Közép-afrikai békefenntartó erők egykori parancsnoka, DÖMÉNY Sándor koszorúzott.

Ővele együtt a falunak a vezetői, SZENGER István polgármester, valamint HOLCZER Balázs, a Pulai Ifjúsági Klub (PIK) vezetője, alpolgármester helyezték el a nem-felejtésnek a koszorúit.

Az emlékünnap befejezéseként a *Szózatot* énekelték együtt az ünneplőbe öltözött pulaiak a meghívott szereplőkkel.

2015/2016 a Náczihegyen: Beszámoló a PUNKTE egy éves tevékenységéről

Éves beszámolóink a Spiegel megjelenéséhez igazodva mindig Ignác-naptól Ignác-napig tart.

A 2015. június 25-i Ignác-napi ünnepünket elverte ugyan az eső és a vihar, de az ünnepély második felét sikerült bemenekíteni a Faluházba.

Még a megszkokott erdei, árnyékos környezetben hallgathattuk meg FENYVESI Zoltánt, a Veszprém Megyei Önkormányzat jelenlegi alelnökét.

Itt nyílt alkalom az Úrkúti Német Nemzetiségi Asszonykórus különböző dalainak az előadására is.

Az eső előli menekülést követően, már a Faluházban rendkívül érdekes előadást hallhatunk BODNÁR Györgytől a szőlő növényvédelméről.

Örülhettünk továbbá VERS Kristóf szavaltának, és kacaghattunk a veszprémi színészek vidám összeállításán.

A *Szőlőhegyi vidámságok* minden szereplőjét (SZÜCS László és TÓTH Loon) nagy-nagy köszönet illeti meg.

Kiemelten kell köszönetet mondanunk a PILLER-családnak, az önkormányzati dolgozóknak és az önkéntes segítőknek az ünnepély utáni vendéglátásért.

Hiszen annak minden kellékét az ételtől és az italtól a berendezésig és az eszközökig ők menekítették fedél alá és látták el a vendégeket minden földi jóval.

November 7-én tartottuk a Faluházban az immár hagyományos újborkóstoló Márton-napi összejövetelünket.

Az esemény összekapcsolódott a falu rendezvényével is. Először is BODNÁR Györgynek az ökológiai szőlőművelésről szóló előadása hangzott el.

Ezután meghallgathattuk dr. SEBESTYÉN Gyula iránymutatását is az egészséges életmódról.

Emellett ettünk finom süteményeket és kóstoltuk az ó és az új borokat. Megállapítottuk, hogy a 2015. évjáratú náczihegyi borok igazán jól indulnak.

Az év második felében két, az önkormányzat által szervezett alkalmon is módunk lett volna részt venni.

Ezt azonban sajnos a tagjaink nagy része kihagyta. Mindkettőről a hirdetőtáblánkra kihelyezett meghívó tudósított.

Az első ilyen közös alkalom az őszy folyamán a Tálodi-forráshoz szervezett szemétszedés volt.

Két különböző útvonalon (mégpedig a grófi úton és a patak mellett) több zsák szemét jött össze.

Emellett polgármester úr hatalmas tűzoltó csizmákban igyekezett megtisztítani a Tálodi-forrás vizét a behullott faágaktól, a szeméttől és az algától.

A második alkalom a december 30-án a faluközösség által a balatoncsicsói erdei iskolához szervezett túra volt. Erre bennünket is jó szívvel hívtak.

A gyönyörű téli időben rendkívül jól esett a séta; a szalonnasütés idején pedig kiderült az is, hogy a pulaiak készítik a legfinomabb ízű szalonnát.

Mindkét alkalmon közülünk sajnálatos módon csak hárman-hárman képviseltük az egyesületünket.

Az új esztendő legelején értesültünk a zártkertek művelési ágának módosítási lehetőségéről „kivett”-re.

Ezt többféle módon is (e-mail útján és egy közgyűlési alkalmon is) a tagtársainknak a tudomására hoztunk.

Március 19-én került sor a kertbarátok megyei borversenyére Öskün, amelyen szép sikereket értünk el.

Hat termelő nyolcféle borát adtuk le: DÖMÖTÖR Lajos (2), FARKAS Árpád (2), JÁGER Tamás (1), ifj. JÁGER Tamás (1), KNOLL József (2), STEIERLEIN József (1).

A hegynek a borai két arany, négy ezüst, egy bronz, valamint egy okleveles minősítést nyertek.

Szívből gratulálunk a versenyen résztvevő összes borosgazdának, és mindenkinek, aki a hegyen szőlővel és borral dolgozik, hiszen ők az igazi hagyományápolók a mi hajdani szőlőhegyünkön.

Az idei esztendőben is hívtak bennünket magbörzére a berhidaiak. Az érdeklődés hiányában csak néhányan vethettek végül a kiváló magjaikból.

A Polgári Törvénykönyv (Ptk.) 2016. március 15-i határidővel kötelezte az egyesületeket alapszabály-módosításra és részletes adattisztításra.

Ezért a legelső közgyűlésünket 2016. március 12-én tartottuk. Az új alapszabály mellett az elmúlt évi részletes pénzügyi beszámolót is elfogadtuk.

Meghallgattuk továbbá az Ellenőrző Bizottság (EB) elnökének a különböző észrevételeit is.

Emellett kialakítottuk az idei munkatervünket is. Most is, mint a megalakulásunkkor, a „civil kurázi” ösztönzött bennünket.

Éppen ezért, nem kértünk föl (és nem is fizettünk) ügyvédet, hanem megkíséreltünk saját erőből megfelelni a törvényi kötelezettségeinknek.

Természetesen el is hibáztunk valamit, ami miatt új közgyűlést tartottunk 2016. május 28-án.

Ezután a módosított alapszabályt, valamint a változásbejelentő lapot beadtuk a Törvényszékre.

Őszintén reméljük, hogy most már átme gyünk a „vizsgán”. Külön köszönet illeti a tagtársainkat.

Főként azért, mert mindkét esetben érvényes közgyűlést tudtunk tartani, mivel a kényszerű távolmaradók megküldték a meghatalmazásokat.

Az egyesületünk május 7-i közgyűlésén, majd pedig az elnökségi ülésen elhatároztuk, hogy az idei Ignác-napi ünnepségünket Pula 270 esztendeje települt német lakosainak a tiszteletére tartjuk.

Megemlékezünk a falualapítók kitartásáról, amellyel lehetővé tették, hogy az utódaik és a Náczihegyre beszármazottak is e szép tájon élhessenek.

Ugyanezen elnökségi ülésen tárgyaltunk a rendezési terv módosítására általunk teendő javaslatokról is.

Május 12-én be is nyújtottuk a nagyvázsonyi jegyző úrnak a négy pontos, részletes javaslatunkat.

Ezt egy e-mailben megküldtünk a polgármesternek, valamint a polgármester-helyettesnek is.

Május 28-án a tizenegy főből álló kis csapatunk a badacsonytomaji Folly Arborétumba kirándult.

A száztíz esztendeje létesített, és bizony azóta is folyamatosan fejlesztett öthektáros arbo-

rétum elsősorban a cédrusoknak, a ciprusoknak, valamint a más hasonlóan egzotikus fenyőféléknek a gyűjteménye.

A FOLLY-család tulajdonában lévő területet ma már a negyedik nemzedék kezeli, gondozza és fejleszti.

A gyönyörű balatoni panorámájú, déli kitétségű hegyoldalnak csodálatos a fenyőgyűjteménye van.

Emellett évelőkkel, cserjékkel, valamint gyógy- és fűszernövényekkel is gazdagon díszített.

A vendéglátóhely és a kiállítóhely is igen csak marasztalja a látogatókat. Nagy örömmel vettük a vezető, FOLLY Réka bemutató kalauzolását.

Előbb egy igen jót beszélgettünk fönn a kilátónál a tölgyeknek az árnyékában, azután pedig egy-egy kávé, üdítő és pohár bor mellett a presszóban.

Ezek azon percei, amelyek az életünknek az igen jó és ízletes fűszerei, amikor nem kell éppen rohannunk, ügyet intéznünk és megoldanunk valamit, hanem tudunk szót is váltani egymással.

Június 4-én volt Pulán a falunap. Erre is, mint a húsvéti műsorra és a március 15-i ünnepélyre, kaptunk meghívót.

A meghívót természetesen továbbítottuk is a tagjainknak. Köszönjük, hogy a meghívókkal lehetőséget kapunk részt venni a falu ünnepi alkalmain.

A falunapon a sportverseny, a kézműveskedés, a zenei koncert, a májusfa kidöntése mellett több csapat vacsorafőzésére is sor került.

JÁGER Tamás elnökünknek és a fiának LINCZÉNYINÉ SZÜCS Ildikóval megerősített csapata olyan finomat főzött, hogy pillanatok alatt kiürült a bográcsuk.

A 2016-os esztendőnk a hegyi szőlősgazdák, a gyümölcsstermelők, valamint a kertészek számára az áprilisi fagyokkal eléggé rosszul kezdődött.

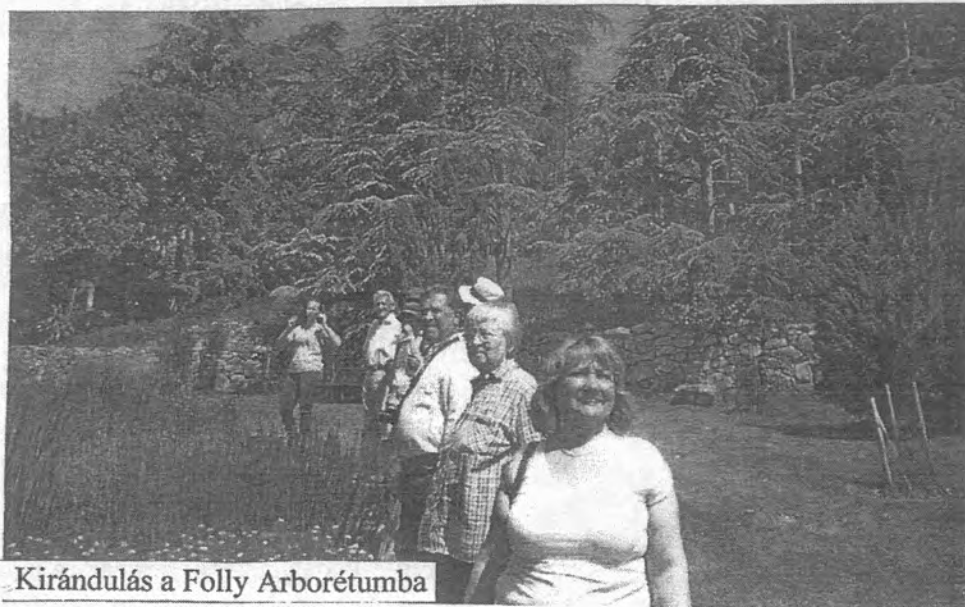
Nem marad más a számunkra, mint remélni a jobb időt, megbecsülni azt, ami még terem ez évben.

A gyönyörű nyárelő mindenféleképpen azt ígéri nekünk, hogy Márton-napkor, amikor majd a fényképkiállításunk is lesz, tudunk majd új borral is koccintani, mindannyiunknak az egészségre.

Bús Mária

Szalonnasütés a balatoncsicsói erdei iskola udvarán

Kirándulás a Folly Arborétumba

Az új náczihegyi birtokosok: Horváth Péter és Kirchkeszner Tímea

(Fénykép: Péti Miklós)

(Fénykép: Nádor István)

Új szomszédok a Nácihegyen: HORVÁTH Péter és KIRCHKESZNER Tímea

Hétköznap viszonylag kevesen fordulnak meg a nácihegyi kertekben, de mindig akad, aki dolgozik, épít, fejleszt és telepít. A leggyakrabban a hegynek a középtáját művelő szomszédok közül TOKOLICSÉK, ZIMMER Attilaék, valamint a DÖMÖTÖR-családnak a három nemzedékéből találni idekűnn „képviselőket”.

Ők szintén mindig változtatni akarnak: az ízlésük, az igényük, valamint az elképzeléseik szerint. A hegy eleje és a keleti vége nagyjából kialakult és művelés alá vont terület: bodzás és dióerdő. Tőlük a falu felé eső kertekben azonban néhol most kezdik, másutt pedig most fejezik be a munkálatokat – ha ezeket egyáltalán valaha is be lehet fejezni.

Naponta igen keményen és céltudatosan, határozott elképzelések szerint, gazdag képzelettel megáldva teszi a dolgát egy fiatal pár. Igen sokan fölfigyeltek már rájuk, hogy mennyire tudatosak, és mennyire eredményesek is.

HORVÁTH Péter a barátaival az emeletes nyaralót hozza rendbe, KIRCHKESZNER Tímea pedig a mára bekerített gyógynövénykertnek és zöldségkertnek a kialakítója. Ezúttal Tímeával beszélgettem az ideérkezésükről.

– Amikor megnéztük a helyet – ugyanis Pulán addig csak átutazóban jártam – nagyon megtetszett.

Talán azért lehet ez így, minthogy nagyon hasonlít a gyerekkori lakhelyemre, az eplényi tájra.

Én ugyanis odavaló vagyok. Szemben a hegyoldal, csodálatos a panoráma és kellemes a klíma.

Tavaly vettük meg az üres telket a fürdőszobás nyaralóval, amelyen azóta is dolgozunk rendszeresen.

Péter a karbantartást, a följújtást, a renoválást és a fejlesztést végzi. A tetőtér beépítése is hamarosan kész lesz.

Én meg elsősorban a kerttel foglalkozom. Bekerítettünk ugyanis egy jelentős területet a „vadak” miatt.

Már több mint egy esztendeje, hogy a szabadidőmnek a túlnyomó részét itt töltöm a párommal.

Mindketten erdőmérnökök vagyunk, ez azonban nálunk családi hagyomány, mert az édesapám és a nagyapám is e szakmát választotta: erdészek.

A szüleim néha leugranak Eplényből, és megnézik, hogy pontosan mennyit is haladtunk a legutóbbi alkalom óta.

– *No és egy évi munkájuk eredményével elégedett?*

– Bekerítettük a zöldkertnek szánt területet, és talán szokatlan, ámde az egészet én talajmaróztam, amíg a fiúk a ház szigetelését végezték.

No meg a csapadékvíz-tározót alakították ők ki. Ez a legfontosabb és a legolcsóbb megoldás arra, hogy ne száradjon ki minden e déli lejtőn.

Értek – mégpedig a szakmából következően – a telepítéshez, az ültetéshez, a vizek elvezetéséhez és a vetéshez.

Bár olykor-olykor, például a tűző tavaszi napsütésben vagy a szélben mindez nemigen kellemes.

De majd a telepített fáink és a díszbokrok megfogják a szelet, és a hársfák az országútnak a zaját és a porát is megszurik.

Továbbá, jó illatot árasztanak – nem is sokára – a közeli szomszédokhoz, keleti szél esetén pedig a faluban is.

– *Már hír terjed magukról a hegyen, hogy lila akáccal díszítik a telket, és gyógynövényeket is természetnek.*

– Ma még csak citromfű és orbáncfű, valamint veteményes található a kötelenített kertben. De nagyon jó látni azt, hogy miként gyarapodnak a gyepek a helyén a különböző kultúr-növények. Természetesen gyümölcsfákat is ültetünk.

– *Engedje meg nekem, hogy följánljam egy almafánkat szaporításra: ez az apró pulai alma. Sajnálatos módon, már alig maradt belőle a környéken, pedig a tűzpiros termése illatos és télálló is. Karácsonykor a fenyőfára lehet akasztani, és a tárolóban, valamint az ünnepi szobákban nagyon kellemes illataromát biztosít. Ez ma már nagy ritkaságnak számít.*

– Köszönöm, a következő tavasszal majd számítunk rá. Gyakran jövünk a párommal, és alakítgatjuk tovább, hozzuk helyre, fogjuk újra művelésbe az évtizedig üres kertet.

– *Adja Isten, hogy sokáig legyenek a megújuló Nácihegy építőkövei!*

– Igyekszünk!

NÁDOR István

A hagyományok igaz ápolója: HARMATH István emlékezete

(Megjelent a Veszprémi Napló
1998. november 4-i számában)

HARMATH István a napokban lett volna hetvenöt esztendő. A Lovassy gimnázium egykori tanárának az iskolájában emléktáblát helyeztek el.

Az emléktáblánál BALOGH Ferencné, az Eötvös Károly Megyei Könyvtár (EKMK) igazgatóhelyettese emlékezett rá.

A szigorú, ám igényes pedagógus az ő számára olyan mérték volt, amely meghatározta az életét és az értékrendjét.

Ha egy-egy kérdés, emberi vagy szakmai nehézség fölmerül, néha még ma is szeretné a véleményét kikérni.

– Harmath István a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat (TIT) nyelvi és irodalmi szakosztályának a vezetője volt – mesélte BALOGH Ferencné.

Neki köszönhetem, hogy hamar otthon éreztem magam e vidéken, barátokat és ismerősöket szereztem.

Igen sokszor tartottunk közösen előadást vagy éppen irodalmi emlékezést. Ezen esteken a tudásával és az előadásmódjával mindenkit megfogott.

Az egyszerű falusi emberek éppen úgy figyelték őt és itták a szavait, mint az egyetemi tanárok.

Apró érdekességeket mondott, fölkellette a kíváncsiságukat, további tájékozódásra sarkallta őket.

Írásos följegyzésekből, az emberek szavaiból, szétszórt forrásokból gyűjtötte a nyelvi és az irodalmi hagyományokat.

KATSÁNYI Sándorban jó barátira és segítőre talált a megyei könyvtárban. Így született meg a *Veszprém megye irodalmi hagyományai* című könyv.

A mű tizenöt esztendő alatt négy kiadást ért meg. (A harmadik, valamint a negyedik kiadást egyébként maga BALOGH Ferencné szerkesztette.)

Sohasem oktatott ki másokat. Erre példa lehet egy balatoni vetélkedő, amelyet 1974–1975 körül rendeztek meg a Balaton környéki városoknak.

Történetesen én voltam a balatonalmádi csapatnak a kapitánya, ő pedig a közönség sorában ült.

Az egyik kérdésnél a csapat tagjai közül egyikőnknek sem jutott eszébe, hogy honnét is való az idézet.

Ő tudta, de nem sűgött, hiszen az ellenkezett az elveivel. Pár nappal később mutatta DÉRY Tibor írását.

Ezt olvasd el, itt megtalálod – mondta nekem. Nem okított ki senkit, és nem égette le az embert.

Puláról indult HARMATH István élete. A pulai tárgyi és szellemi valóságtól soha nem szakadt el.

A szülőföldje erkölcsi törvényeit a városba, az értelmiségi létformába is magával vitte, és sosem engedett belőlük.

Két népnek, két nyelvnek – a magyarnak és a németnek – a legjobb hagyományait örököltette tovább.

Legutóbb a Veszprémi Megyei Honismereti Egyesület (VMHE) emlékezett rá Pulán, ahol a közvetlen kertszomszédja, FISCHER József elevenítette föl HARMATH Istvánnak az emberi értékeit.

– Mint egy kiapadhatatlan korsó, olyan volt az élete. Bárki meríthetett belőle. A diákjai elragadtatással beszélnek ma is róla.

Szigorú és igényes kritikus volt – magával szemben is. Mindenkire odafigyelt; a tanítványainak a sorsát a haláláig nyomon követte, följegyzéseket vezetett róluk.

Számomra egy olyasféle etalon volt, amely eligazított az életemben. Hozzá fordulhattam akkor, amennyiben helyesírási vagy irodalmi nehézségem, illetve emberi vagy erkölcsi kérdés volt.

Megnyugtatott az, ha ő valamivel egyetértett. Eligazított a világban, haláláig a végső megfellebbezhetetlen fórum volt, ahová bármikor fordulhattam.

BALLA Emőke

Harminc éve halt meg HARMATH István

(Megjelent a Veszprémi Napló
2016. május 12-i számában)

Akkor, 1986-ban is pontosan ilyen csodálatos tavaszi idő volt, a pünkösdi temetése napján.

Amikor közel kétezer ember állt megrendülten Pulán a nyitott sírnál, hogy búcsút vegyen HARMATH Istvántól.

Elbúcsúztunk a váratlanul és korán elhunyt kiváló embertől, a nagy tudású és nagy hatású tanártól.

Búcsút vettünk az irodalomkutatótól és a hagyományápolótól, sokaknak a szeretett Pista bácsijától.

Az osztályfőnökük halálának a harmincadik évfordulóján, idén május 8-án az „öregfiúk”, vagyis a Lovassyban érettségizett első osztályának (1950–1954) a diákjai jöttek össze emlékezni a sírjához.

Micsoda tanár lehetett HARMATH István, hogy csaknem hatvankét esztendővel az érettségi, és több mint harminc esztendővel a halála után is még fogva tartja a tanítványainak a szívét és az emlékezetét!

Micsoda ember volt, hogy egyetlen telefonhívás összehozza őket a csöndes, virágillatos pulai temetőbe!

A régi idők, a diákkori események fölemltetése után KEMÉNY Géza búcsúzó szavait idézték:

„Élt, volt egy ember. Porszeme csupán az örökkévalóságnak, de gyöngyöt épített sorsa köré a közösség, amelyben elmerült. E gyöngyöt, az építő és a gyűjtő szellemének a kristályát őrizzük tovább.”

Azután, igen közel lévén a Pünkösdhöz, a saját életkorukra is gondolva, a Szentírást idézték:

„Egy kis idő még, és nem láttok engem; ámde ismét egy kis idő, és majd megláttok engem!” (János apostol evangéliuma 16. fejezet, 16. vers)

Elhelyezték az örökzöld koszorújukat a síron, majd magyarul és latinul elmondták a Miatyánkot.

Az emlékezést követő beszélgetésben BALOGH Ferencné nyugalmazott könyvtárigazgató-helyettes fölvetette a következőt.

Szép lenne, ha a pulai faluház és a könyvtár fölvenné HARMATH István nevét, és az épületnek az oromfalára nagy betűkkel ki is írnák azt.

Hogy aki ismerte, az áthaladtában emlékezzék rá; aki pedig nem ismerte, az kérdezzen felőle. Megérdemli!

BALOGH Ferencné

Köszönet BÓNÁ CZ János Tanár Úrnak

Váratlanul és hirtelen hagyta el Nagyvá zsonyt – és természetesen bennünket is Pulán – BÓNÁ CZ János.

Ifjúságunknak a zeneszerető és zeneértő zenetanára, egész nemzedékeknek az oktatója, a nevelője és a tanítója volt ő.

Közel húszfős fúvószenekart hozott létre, folyamatosan pótolva a kimenő nemzedéket zenészekkel.

Többek között újabb és újabb furulyásokkal, fuvolásokkal, klarinétosokkal, trombitásokkal, fagottosokkal, dobosokkal és cintányérosokkal.

Számtalan pulai nyári ünnepen – így az Ignác- napokon is – az első kérő szóra megszervezte, hogy a szünidő közepén a családok biztossítsák az együttesnek a föllépését a szomszéd faluban is avval, hogy a nyaralásukat ehhez igazítják. Nem kis dolog.

A föllépések előtt természetesen rendszeres gyakorlásra és fölkészülésre volt szükség, ezért a zenészek szünideje bizony eléggé lerövidült.

Mindig legalább tíz különböző számmal készültek a föllépésekre, és a klasszikusoktól a huszadik századi zeneművekig játszottak igen sokfélét.

Volt olyan alkalom is, hogy három személygépkocsival és kisbusszal hoztuk át az

együtttest (és velük együtt a fölszerelést) a Szent Ignác szobor elé.

Minden egyes ünnepséget a Himnusszal kezdtek, majd pedig a Szózáttal zárták. Soha nem kértek és nem is kaptak a munkájukért külön tiszteletdíjat.

Mekkora sérelem érhetette az éppen a huszadik évfordulót ünnepelni készülő karmestert és a korrepetitort!

Mindenesetre eléggé nagynak kellett lennie ahhoz, hogy elhagyja az itteni tanítványait, valamint a gyerekeit, és egy egész esztendőn át Nagyvá zsonyból Ceglédre járjon, újrakezdeni mindent!

Idén ősszel már a családja is elköltözik Nagyvá zsonyból, minthogy az otthonukat is eladták.

A háromgyermekes családapát, a zenekart alapító pedagógust és a karmestert, valamint a gyakran az együttesben is játszó muzsikust köszöntjük.

Utólag is elismeréssel és tisztelettel, hálás szívvel búcsúztatja őt minden pulai tanítványa és a szülei.

Továbbá, a koncertjeiknek a hallgatósága, valamint a 29. Szent Ignác napot ünneplő közönség is.

Hálásan köszönünk neki mindent, amit értünk tett!

SZAUER Ágoston költeményei

Látogatás

Pannon kék. A Kab-hegy ceruzája.
Kanyar jön. A kovácműhely, árok.
Ős körtefa. Zöldbe oltott sárga.
És nevük-nincs bakonyi virágok.

Távolodóban a völgyre köd ül.
Fejkendők. A templomtorony, távol.
Egy örökké nyitott ablak mögöl
sváb dal szól gombos harmonikából.

Most

Az ágak közt fáradt derű,
a kert érett párát lehel,
sötétén lóherés a fű,
az árnyékban macskánk hever.

Ez versben így lesz évekig.
A való fonnyad, szétszalad,
egykor majd helyét sem lelik.
Őncélú minden pillanat.

A falubarát művész halálára: HEITLER László emlékezete

Ezen az Ignácz-napon már csak hátrahagyott munkáiban és az emlékezetünkben lehet jelen HEITLER László festőművész, kritikus, művészettörténész.

A családjával egyetemben évtizedek óta gyakori látogatója, vendége, festője, élvezője és szerelmese volt e tájnak.

Pápán élt és tanított, A. TÓTH Sándor, valamint CZIRÁKI Lajos művészeknek a tanítványaként.

Talán ő is először a tanártársától, a helybéli származású SZAUER Ágostontól hallott Puláról.

Egészen a hetvenes évek közepe óta gyakran járt itt, fényképezett és vázlatokat skiccelt, amelyekből grafikák és színes linómetszetek készültek.

A régi falusi parasztházaknak a tornácait rendkívüli módon kedvelte, a bakonyi parasztkonyhák megörökítése országos hírvé tette.

Pulán a három legértékesebb homlokzatnak tartotta a Csermák-házat, a Szauer-házat és az 1848-as iskolát.

A nácihegyi házuknak az oszlopsorát egyetlen éjszaka alatt tervezte és rajzolta is meg, azután pedig pontosan méretezte a kőművesnek a keze alá.

Évtizedeken át jelen volt a munkáival a Veszprémi Őszi Tárlaton, de meghívták Hódmezővásárhelyre, az országos képzőművészeti kiállításra is.

Többször is megfestette a CSERMÁK-házat, a két hatalmas lucfenyővel, továbbá a SZAUER-házat.

És – természetesen – a templom melletti fehér homlokzatok csábították el őt a leggyakrabban.

Ő restaurálta először a megkopott szabadteri olajfestményt a pulai kápolnának a homlokzatán.

Ezen helyreállításánál a tűztől, valamint a víztől egyaránt védő Szent Flóriánnak a képét mentette meg.

Hogy azután mintegy harminc év múltán a fia, HEITLER András, az Iparművészeti Egyetem tanára váltsa föl őt a falu védőszentjének a megörökítésében.

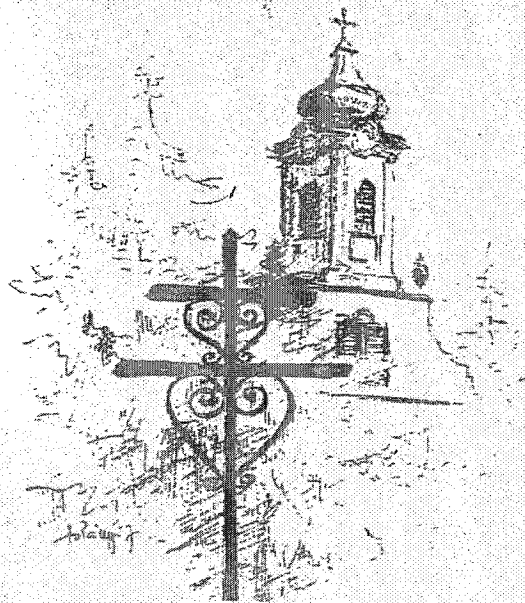
HEITLER László mondott ünnepi beszédet a nácihegyi emlékoszlopnál HORVÁTH Balázs belügyminiszter előtt egy évvel.

És ő volt az is, aki elkészítette a templomnak az előcsarnokába az alapítónak, gróf ESZTERHÁZY Károlynak a domborművét is, és ő ajándékozott nem egy képet a pulai barátainak.

Talán jelzésértékű az, hogy a halála éppen a napon történt, amikor a két kedvenc fenyőjét kivágták, és a CSERMÁK-ház, valamint a SZAUER-ház teteje beszakadt.

Ő még magával vihette mindezeket a régi alakjukban. Vagy éppen ránk hagyta az ép mivoltukban: a képein.

NÁDOR István

Szemétszedés Tálodon

Pár hete, a korábbi esők után gombázás közben Tálodra is elsétáltunk, és lehangolóan szemetesnek találtuk.

Éppen egy nagy létszámú kirándulócsoport piknikezett ott, akiket láthatóan nem zavart a szomorú látvány.

Persze sokat nem is tudtak volna tenni, hiszen a szeméttárolókat bélelő zsákok szétszakadtak, és már régen melléje dobálták a hulladékukat az arra járók.

Ahelyett, hogy hazavitték volna. Akkor úgy becsültük, hogy öt-hat zsáknyi szemét van a tárolókban és környékükön.

Tudjuk, hogy Tálodon legkevésbé a pulaiak szemetelnek, sőt nem is a turisták, sokkal inkább a kirándulók, akik nem tudják, hogy a helyes magatartás az, amennyiben hazaviszik a szemétiüket.

Viszont ha a völgyi napokban és azon túl idetévedő vendégeket nagy rend és tisztaság fogadja, az a falunk és a vidékünk jó hírét is öregbíti.

Ezért július 15-re szemétszedést hirdettünk, amelyen a PUNKTE hat taggal képviseltette magát.

Az önkormányzat pedig delegálta hozzánk TREIER György közmunkást segítségnek. Kesztyűt és jó erős zsákokat az önkormányzattól kaptunk.

Kiérkezve láttuk, hogy a nagy szemétmennyiség megcsappant, de a megmaradtból is hatalmas rendetlenséget tudott csinálni az eső, a szél és a rókák.

Éppen a központi területen, a forráshoz legközelebb mintegy tíz négyzetméteren szét-szórva hevert a sok papír.

Továbbá, ott volt a rengeteg műanyagtágyér, az alufólia, és minden, amit csak el lehet képzelni.

És a legnagyobb bűnként a törött üvegek szilánkjai. Gondoljunk csak bele, hogy a hasraeső kisgyerekek éppen beletenyerehetnek, vagy a lábukba fűrődhatnak.

Esetleg a ma olyannyira divatos házi kedvenc a sétáltatás közben járhat pórul, a lábába fűrődő üvegszilánkoktól.

A korábban látott sok-sok szemét egy részét bizonyára jótét lelkek, a réten táborozó cserkészek vihették el.

Így is összeszedtünk három és fél zsák szeméti, amelyet ki is hoztunk onnét. A három szemetesládát az erős zsákokkal jó alaposan kibéleltük.

Így aztán nagyon reméljük azt, hogy egy darabig majd rend lesz az ősi kolostor környezetében.

BÚS Mária

A szemétszedők és a zsákmányuk:

ZÉKÁNY Lajos, BÁNYAI Tamás, TREIER György, JÁGER Tamás, BÚS Mária, ZÉKÁNY Lajosné
(Fénykép: ifj. PÉTI Miklós)

Nyárköszöntő, 2016: Élménybeszámoló

Habár a nyár hivatalos, naptár szerinti kezdete június első napja, a mi kis fészekalja falunk idén június 4-én köszöntötte az egyik legkedvesebb évszakot.

Még az időjárás sem fogott ki rajtunk, emlékezetes, vidám és szórakoztató szombatot hagyhattunk magunk mögött. Ennyire azonban még ne szaladjunk előre, kezdjünk mindent a legelején.

A programterv adott volt, és én már hetekkel az időpont előtt nagybetűkkel belevestem a naptáramba, hogy június 4-én Falunap, még véletlenül se jusson eszembe mást szervezni aznapra.

Ha mást nem is, valakit azért sikerült elhívnom, mégpedig a barátnőmet, aki már harmadik alkalommal látogatott el hozzám egy Budapest melletti kis településről.

Az ő számára sem volt az kérdés, hogy igent mond a meghívásomra és együtt ünnepel velünk.

A nap kicsivel dél után indult, amikor a borús és felhős idő ellenére a játszótér mellett kialakított focipályán végre elkezdődtek a mérkőzések.

Büszkén indultunk el otthonról, mivel tudtuk, hogy hazai csapat is van az indulók között.

A csapaton belül egy kedves barátnőnk a fiúk mellett hősiesen képviselte a falut, így még egy plakáttal, „*Hajrá Rebu!*” fölirattal is megerősítettük a szurkolásunkat.

Mire a mi kis csapatunk sorra került, mégpedig a szomszédos falu, Vigántpetend ellen, az eleinte nyári zápornak induló eső lassan-lassan, de annál kitartóbban mosta el a további mérkőzéseket.

Így mi, szurkolók – és azután később már maguk a játékosok is – fedett helyre vonultunk, bízva abban, hogy nemsokára sütni fog ránk a nap.

Hát nem így történt. Kicsit ijedten néztünk is egymásra a többiekkel, mi lesz így a nap további részével?

A gyors hazafutásnak még gyorsabb bőrígázás lett a következménye, de ez sem tántorított el se engem, se a barátnőmet.

Tudtuk, hogy három órától már kezdődnek a sportversenyek a Faluházban. Ráadásul

lehetőségünk nyílt segíteni a sportversenyek lebonyolításában is.

Így még inkább nem hagytuk, hogy a kedvünket szegje a kedvezőnek nem mondható időjárás.

Azután, láss csodát, még ha a Nap nem is sütött ki igazán, de mire kellett, az eső abbamaradt.

Így semmi nem állt útjába sem a Faluház udvarában megszervezett főzésnek, sem a további szabadtéri programoknak.

Már a sportversenyen résztvevők számán is lehetett érezni, hogy végre-valahára megmozdult a falu.

Érdeklődve és játékos kedvvel egyre többen és többen csatlakoztak és jelentkeztek a játékokra.

A helyi lakosokon kívül a környező falvaknak (Vigántpetend, Kapolcs, Monostorapáti és Taliándörögd) a fiataljai is lelkesen vettek részt az asztali foci, a dobonyíl (darts) és asztalitenisz (pingpong) versenyekben.

A sportversenyekkel egy időben kézműves foglalkozások is zajlottak az udvaron, tűzиковács-bemutató és csuhéfonás várta az érdeklődőket.

A sportversenyek lezajlása után én is éltem a lehetőséggel, elsőként vettem kezembe a kalapácsot.

A kováccsal együtt, nagy összhangban sikerült egy vasdarabból egy gyönyörű tulipánt varázsolnunk.

Lány létemre sokkal inkább vonzanak az erőnléti, kicsit fiúsabb játékok, így hatalmas örömmel és boldogsággal nyugtáztam, hogy végre ezt is kipróbálhattam, ezúton is köszönöm az élményt.

Míg én elkalapálgattam az udvar szélén, a családom és a résztvevők nagy része elmerült a csuhéfonás rejtelmében.

Ámde itt még mindig nem volt vége a napnak. Délután öt óra után ugyanis végre kihirdetésre kerültek a sportversenyeknek az eredményei is.

Mondhatom, igen nagy büszkeségünkre a pulai fiatalok is egy rendkívül előkelő helyen zártak.

Miközben a foci, a sportversenyek és a különböző kézműves foglalkozások zajlottak,

három bátor és lelkes csapat kora délutántól kezdve dolgozott.

A célkitűzésük az volt, hogy finomabbnál finomabb ételekkel zárhassuk végre a szép napot, és persze elindíthassuk egyúttal magát az idei nyarat is.

A türelmetlen hasunknak a korgását a veszprémi *Bors Akusztik* zenekar csitította, akinek a jobbnál jobb dalait élvezhettük.

Nekem ők a személyes kedvenceim voltak, mivel újdonság volt egy ilyen jellegű programot a műsortervben látni, és remélem, ennek is hagyománya lesz a jövőben.

A fiatal zenekar után a Tótvázsonyi Német Nemzetiségi Dalkör örvendeztetett meg bennünket a műsorukkal.

Jó volt látni, hogy ennyire vidáman és lelkesen tették meg ezt, megalapozva a hangulatot az esti bálra.

Mindezek után jött a napnak az egyik fénypontja és egyben a Falunapok elengedhetetlen része, az április utolsó napján állított májusfának a kidöntése.

Külön örömmel töltött el, hogy a fa föllátásánál, a díszítésénél és a kidöntésénél is jelen lehettem.

A májusfa is egy nagyon jó példa arra, hogy vannak még fennmaradt hagyományok, amelyek elősegítik a közösségünk összekovácsolódását.

Miután a májusfa elfeküdt az udvar hátsó részében, elérkeztünk a várva várt pillanathoz, és végre megkóstolhattuk a kora délután óta készült finomságokat.

A főzéshez és az elkészült ételekhez kissé elfogultan álltam hozzá, hiszen a három étel közül az egyik LINCZÉNYINÉ Ildikó és a szüleim munkáját dicséri.

Így amikor megkaptuk rá az engedélyt, szinte elsőként rohantam a kondérhoz, hogy végre megkóstoljam, milyen lett a már előre is finomnak jószolt tárkonyos balzsamecetes csirkera-gu leves.

Szerintem elég, ha annyit mondok: annak ellenére, hogy az első adaggal is jóllaktam, hittem a szememnek és repetáztam belőle, de utólag sem bántam meg.

Sajnos, a jóllakottságom korlátozott abban, hogy a pulai fiatalok, MOLNÁR Jócó és KÁLMÁN Tibi által készített csülökpörköltet, valamint RIDEG Orsi és barátai bakonyi betyárlevését megkóstoljam.

De a visszajelzések alapján egyikre sem volt panasz, éppen ellenkezőleg. A vacsora után

jó volt látni azt, hogy senki nem rohant egyből haza.

Szerencsére éppen ellenkezőleg: szántak az emberek elegendő időt a beszélgetésre, a közös nevetésre, hogy azután ne is sokáig váljunk el egymástól.

Este fél tízkor ugyanis már a *Gin Tonic* zenekar várta a táncolni és mulatni vágyókat a Faluház nagytermében.

A barátnőm és én hazasiettünk, „báliasra” vettük az öltözékünket, legfőképpen a hangulatunkat, és egészen reggel hatig hagytuk magunkat forgatni a táncparketten.

Még a zenekar is elképedve állt a színpadon, kérdően nézve ránk, fiatalokra: „Komolyan bírjátok még?”

Így utólag is megerősíthetem azt, hogy nagyon-nagyon jó volt a zenekar, és maga a hangulat is.

Különösen jó érzés volt látni azt is, hogy nemcsak a fiatalok kapcsolódtak ki, hanem bizony az idősebbek is táncra perdültek az este folyamán.

Ahogy az a beszámolómnak az elején írtam, szerencsére egy emlékezetes, vidám és szórakoztató szombatot hagytunk magunk mögött.

Utólag én személyesen is nagyon köszönöm az egészet mind a szervezőknek, mind pedig a résztvevőknek egyaránt. Legyen hasonló a folytatás!

JÁGER Eszter

Tárkonyos, balzsamecetes és tejszínes csirke

A falunapon az alábbi finomságot főzte a „Pula Gyöngye” főzőcsapat (LINCZÉNYINÉ SZÜCS Ildikó, valamint JÁGER Tamás).

A főztjük rendkívül nagy sikert aratott, ezért az alábbiakban közöljük a részletes receptjét.

Hozzávalók (4 adaghoz):

1 db csirkemell-filé
1 db főzötejszín
1 db paradicsompüré
2 nagy fej vöröshagyma
5–6 gerezd fokhagyma
2 evőkanál balzsamecet
2 evőkanál étolaj
1 nagy csokor tárkony
1 evőkanál méz
1 csipet fűszerpaprika
só és bors ízlés szerint

Főlkockázzuk apróra a húst, a hagymát, a fokhagymát; és apróra szeljük a tárkonyt a felét.

Ezután egy jól zárható műanyag edényben összekeverjük, és egy napra hűtőbe tesszük, hogy jól átérjenek az ízek.

Másnap egy nagy teflonlábosba öntve a masszát, sűrű kevergetések mellett, lassú tűzön főzzük.

Amikor a csirke már szinte teljesen puha, akkor teszünk hozzá 1 evőkanál mézet, 1 doboz tejszínt, valamint a tetejére egy csipet pirospaprikát.

Végezetül pedig rászórjuk a finomra szelt tárkonyt a másik felét, a fedőt rárakjuk, majd néhány percig még a saját gőzében hagyjuk az egészet állni.

Köretként krumplis lángossal, vagy akár kenyérral is tálalhatjuk.

Ha vendéget várunk

Kiadós pulai rágcsa

Hozzávalók:

Egy közepes cukkini
Három közepes alma
Egy nagy fej vöröshagyma
Három közepes krumpli
Egy tojás
Három evőkanál liszt

A cukkinit, az almát, a vöröshagymát, valamint a burgonyát egy nagylyukú reszelőn lereszeljük.

Egy kiskanál sót beleteszünk, összekeverjük, és körülbelül húsz percig az egészet állni hagyjuk.

Kinyomjuk belőle a nedvességet, hozzáadjuk a tojást, és annyi lisztet, hogy könnyű krémes állagot kapjunk.

Az egészet jó alaposan összekeverjük, azután pedig kevés olajban lapos tócsnit sütünk belőle.

Édesszájúaknak sütemény

Hozzávalók:

25 dkg liszt
25 dkg margarin
25 dkg túró
Egy csipet só
Sütőpor

A felsorolt hozzávalókat összegyúrjuk, és egy fóliában egy egész éjszakára a hűtőben pihentetjük.

Ezután lisztezett deszkán vékonyra nyújtjuk, és mintegy 4 x 4 centiméteres kockákra vágjuk.

Sütésálló lekvárból egy-egy kiskanállal a négyzetek közepébe helyezük és háromszögekre hajtjuk a tésztát.

Körülbelül 200 fokban a sütőben az egészet világosbarnára sütjük. Porcukorral megszórjuk, és lehet is kínálni.

Pula Község Településszerkezeti és Szabályozási Terve

Az Önkormányzat főlhívással fordult Pulának a lakosaihoz és az összes érdekelthez (így a Náczihegy tulajdonosaihoz is).

Ennek célja az volt, hogy a rendezési terv módosítása alkalmából tegyenek javaslatot és mondjanak véleményt.

Az egyesületünk a lehetőségről a tagjait értesítette, az elnökségi ülésen a fölmerült kérdéseket egyeztetette.

Mindennek megfelelően pedig az alábbi, 2016. május 12-én keltezett levélben sorolta föl a különböző észrevételeit és a módosítási javaslatait.

**Tisztelt Dr. WELLER-JAKUS Tamás
Jegyző Úr!**

Egyesületünk, a Pulai Náczihegy Kertbarát és Tájégozó Egyesület (PUNKTE) a pulai Náczihegyen a tulajdonosoknak, a gazdálkodóknak és az üdülőknek az érdekeit képviselő társadalmi szervezet.

Pula község képviselő testületének a föl-hívása alapján a tagjainkkal megismertettük Pula Község Településszerkezeti és Szabályozási Tervét.

A véleményüket összegyűjtöttük és az elnökségi ülésen megtárgyaltuk. A Náczihegyre vonatkozó részekkel kapcsolatban pedig az alábbi észrevételeket tesszük.

A középső út rendezése

A terv több helyen is foglalkozik a Náczihegyen vezető útnak (a Középső útnak) a szabályozásával.

Például, a terv leírása munkarészben a Közlekedési javaslat (9. oldal) az Alátámasztó munkarészek (keresztszelvény) fejezetekben hat méteres szabályozási szélesség kialakítását javasolja.

Ez azonban egyáltalán nem tűnik megvalósíthatónak, hiszen nem egy helyen a szemközti pincék közelebb vannak egymáshoz a hat méternél.

Az úttal kapcsolatban ehelyett a nyomvonalnak a megfelelő rendezését és a megvalósítható szélesség kialakítása mellett a kitérők létesítését javasoljuk.

A nyomvonalnak a hatékony rendezésére azért is volna nagy szükség, mert a jelenleg járt nyom több helyen is eltér a jogi útnak a nyomvonalától.

A szennyvízcsatorna viszont a jelenleg járt útnak a középvezetékében van lefektetve, amelynek változatlanul közterület alatt kellene haladnia.

Az út tulajdonosának tehát érdekében áll a nyomvonalnak a rendezése, a kialakult helyzetnek a törvényesítése.

Egyes építési tilalmak törlése

A Náczihegyen jelenleg is vannak állandó lakosok, valamint az év nagy részét itt töltő üdülők, pihenni és kertészkedni szándékozó tulajdonosok.

Ezeknek a száma lassan, de biztosan gyarapodni fog; tekintettel különösen arra, hogy ez egy élhető, jó és egészséges életminőséget biztosító terület.

Erre egyébként a Településrendezési tervnek az Összefoglaló vizsgálat, belterület című térképlapja is utal.

Föl is tünteti a hegyen üdülőterületet, valamint falusias lakóterületet is. Az ott ábrázoltnál az üdülő szerepű épületeknek a száma föltétlenül több.

Emiatt mi egy fölösleges korlátozásnak tekintjük a *Helyi Építési Előírásoknak* a kertes mezőgazdasági területre vonatkozó kikötéseit (17. §).

Ezek jóval szigorúbbak a *Balaton Törvénynek* a kertgazdasági területek alövezetére (2000. évi CXII. törvény 6. §) vonatkozó részeinél.

Mindezt megfontolva kérjük, hogy e paragrafusból legyenek törölve a következő rendelkezések.

Először is, a *faháznak* a gazdasági épületként állítását a Balaton törvény egyáltalán nem zárja ki. A Náczihegyet rendkívül dolgozó és szorgalmas kisemberek birtokolják, valamint gondozzák.

Viszont, az ő eléggé szűkös anyagi lehetőségeiket tekintetbe véve a *faháznak* a meg nem engedése mindenféleképpen egy életet nehezítő tiltás.

Továbbá, a telkeknek a mérete és az ehelyütt folyó gazdálkodásnak a jellege miatt olyan *fóliasátor* vagy afféle *üvegház*-rendszer egyébként sem volna létesíthető, amely a tájképet ronthatná.

Hiszen nem folyik áruterelő tevékenység, csupán egy-egy család friss zöldséggel való ellátása a cél, ezért ezek tiltása szintén az életet nehezíti.

Végezetül, *épített kerítés* és *élősövény* több is van a hegyen, ezeket nem lehet egyszerűen nem meglévőnek tekinteni, és az építésüket tiltani.

A tájképet ugyanis ezek egyáltalán nem zavarják. A vadkár-elhárító kerítést megengedi a helyi építési előírás.

A kerítéseknek a létrejöttében hatalmas szerepe van a vadkárnak, valamint a megmegismétlődő betöréseknek, illetve a lopásoknak is.

Elsősorban éppen vagyonsvédelmi célkitűzésből állítottunk egy sorompót a középső útnak a legkeletibb végére.

Pontosan azért, hogy ne tudjanak a gépkocsis illetéktelenek csak úgy „átsuhanni” a hegyünkön.

Az ivóvízellátás biztosított

Szeretnénk még jelezni, hogy a *Közműellátottság és -vizsgálat* című térkép nem jelzi egy dolgot.

Mégpedig azt, hogy a Náczihegyen az ivóvízellátás teljes mértékben biztosított, ami pedig az ottani lakásnak és az üdülésnek az egyik alapfeltétele.

A szőlőtelepítés és az üdülők

A Településfejlesztési koncepcióban, a Jövőkép alfejezetben a „Náczihegy megújulása (szőlőtelepítési program, üdülők?)” kifejezés szerepel.

Már a terv lezárása óta eltelt mintegy tizenegy esztendő alatt is bebizonyosodott, hogy az üdülők mögül teljes mértékben levehető a kérdőjel.

Számos kiváló állapotú, igényes, a tájba illő és az építésügyi előírásoknak is messzemenően megfelelő épület följújtásával gyarapodott a hegy.

Ezek zömmel üdülő szerepet látnak el, a hétfégi és a nyári fölüdülést és pihenést szolgálják.

A szőlőtelepítésnek a terén jelentősebb előremozdulás nem igazán várható, eme hegylábi fekvésű szőlőhegy ugyanis igen-igen fagyérzékeny.

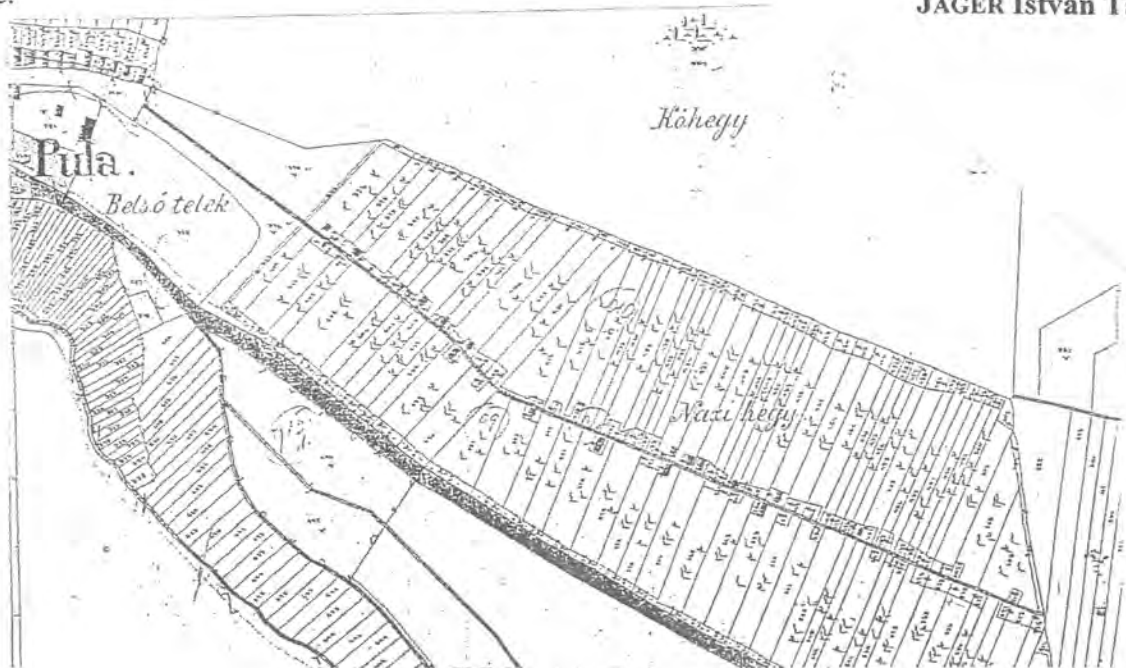
Az elmúlt tíz esztendőben legalább két igen erős kései (2011. májusi, valamint 2016. áprilisi) fagy gyötörte meg a szőlőket és a gyümölcsösöket.

A jelenlegi szőlőterületnek a megőrzése is egy rendkívül komoly föladat az itt gazdálkodóknak.

Mindezzel együtt megnő az őshonos, valamint a fagyűrőbb gyümölcsfajták termesztésének a jelentősége.

Kérjük, hogy az egyesületünknek a véleményét a szakhatóságok, valamint az önkormányzat felé továbbítani szíveskedjék. Tisztelettel:

JÁGER István Tamás

Miért legyünk ott?

A képviselők és a lakosság felelősségéről

A kormányhivatalok sokoldalú tevékenységéhez tartozik: törvényességi felügyeleti eljárásban vizsgálni a helyi önkormányzatok és a képviselőtestületek önkormányzati rendeleteinek a jogszerűségét.

Meglepő azonban, hogy a hatóságok nem kaptak engedélyt arra, hogy e rendeleteknek a célszerűségét is ellenőrizzék.

Ezért nem vizsgálhatja sem a járás, sem a megye, sem pedig a Kormányhivatal azt, hogy az önkormányzati rendeletek pontosan milyen céllal, milyen háttérrel, vagy éppen milyen érdekből, netán milyen érdeksérelemmel születtek meg, illetve hogy miért döntött egy-egy önkormányzat úgy, ahogyan.

A települési önkormányzatoknak az ülései általában nyilvánosak, de amennyiben a lakosság rendszeresen és folyamatosan nem vesz részt azokon, akkor előfordulhat, hogy milliók vesznek kárba.

Továbbá, hogy a költségvetés fölhasználása nem hoz hasznot, mert nem célszerű, vagy csupán azt szolgálja, hogy a keret elköltését igazolják.

A törvényeink szerint csakis a település lakói tiltakozhatnak: ámde ha a döntésekről nem kapnak megfelelő tájékoztatást – érthető és köznapin nyelven –, vagy egyáltalán nem vesznek részt az önkormányzati üléseken, és a döntések-

hez nem tudnak hozzászólni, illetve kérdezni azoknak az okáról és az eredményeiről, valamint a következményeiről, nem bírálják vagy nem támogatják az előterjesztéseket, akkor magukra vessenek!

A demokráciát tanulni kell. Lényeges volna, hogy egyre többen és többen vegyenek részt a közéletben.

Legalább azzal segítsenek, hogy részt vesznek a nyilvános önkormányzati üléseken, ott pedig hozzászólnak a személyüket, vagy általában a közösségnek az egészét érintő lényegesebb kérdésekhez.

A nyilvánosság az önkormányzati vezetőség számára is lényeges, mert ezzel elejét lehet venni a mendemondáknak.

Továbbá, más véleményeknek a figyelembevételével árnyalni lehet a különböző döntéseket, és általában szorosabb kapcsolatot lehet kialakítani a lakosság, illetve az önkormányzat között.

A fentiek érvényesek általában minden önkormányzatra, természetesen a szűkebb környezetünkre, Pulára is.

Biztatunk tehát mindenkit, hogy vegyen részt az önkormányzati üléseken, a javaslataival segítse azt, hogy a falu fejlődjék; és ami nagyon lényeges volna, hogy a létszámában is gyarapodjék!

A falvaink lélekszáma

A lapunk évtizedek óta figyelemmel kíséri és tudatja az olvasóinkkal, hogy miként alakulnak az egyes környező településeknek a lakossági adatai.

A legutóbbi önkormányzati választásokat követően a Nagyvázsonyi Körjegyzőséghez, valamint a közös önkormányzathoz tartozó két településnek (mégpedig Barnagnak és Vöröstónak)

az önkormányzata úgy döntött, hogy (elhagyva a nagyvázsonyi igazgatást) Tótvázsonyhoz kíván csatlakozni.

Éppen ezért – az idei évtől kezdődően – csupán a maradék három közeli település lakosságának a (folyamatosan csökkenő) lélekszámát tüntetjük föl a 2016. január elsejei állapotoknak megfelelően.

	2015
Nagyvázsony	1791 helyi lakos
Mencshely	262 helyi lakos
Pula	207 helyi lakos

	2016
	1774 helyi lakos
	253 helyi lakos
	207 helyi lakos

BORIÁN Tibor atya halálhírére

Az idei esztendőben, vagyis 2016. június 18-án elhunyt BORIÁN Tibor SchP atya, piarista pap és szerzetestanár, aki rendkívül sok és szoros szállal kötődött Veszprém városához és az egész megyéhez.

Az édesapjának a járási főorvosi kinevezésekor költöztek Veszprém városába, mégpedig a Nárcisz utcába.

A *Regina Mundi* egyházközségben kapott indíttatást a papi hivatásra. Az 1952-es esztendőben lett piarista papnövendék, és végül 1958-ban szentelték pappá.

1959-ben szerzett kétszakos középiskolai tanári diplomát az Eötvös Loránd Tudományegyetemnek (ELTE) a Bölcsészettudományi Karán (BTK).

Ezt követően előbb Kecskemét városában, majd pedig Budapesten tanított a rendnek a gimnáziumaiban.

A fiaim középiskolai tanulmányainak az idején, vagyis a nyolcvanas éveknek a legvégén, valamint a kilencvenes éveknek a legelején ő volt

a Budapesti Piarista Gimnáziumnak az igazgatója.

1998-tól egészen a 2006-os évig a Veszprémi Padányi Katolikus Iskolának volt az igazgatója.

BORIÁN Tibor tanár úr nagy kedvelője és barátja volt az egész Veszprém–Tapolcai-medencének.

Örömmel és készségesen vállalta el a nárczihegyi ünnepi szentmise megtartását is, 2000. július 29-én.

Ekkor történt a falu számára a millenniumi zászló átadása is, amelyet ő maga áldott meg a templom előtti kertben.

Vendégként is ellátogatott Pulára, illetve a Nárczihegyre, ahol kedves, adomázó, a jó bort kedvelő egyéniségével kellemes társasági hangulatot teremtett.

A halálhírét mély megrendüléssel fogadtuk. Nyugodjék békében!

NAGYPÁL Gábor

A 2000. július 29.-i szentmise és millenniumi zászlóátadás meghívója.

Délelőtt 11 órakor a község templomában:

Ünnepi szentmisét mond

Borián Tibor Úr

a Veszprémi Padányi Bíró Márton Katolikus Iskola Igazgatója

a misét követően

A MILLENNIUMI ZÁSzlÓ ÁTADÁSA

a zászlót átadja

Dr. Szaló Péter Úr h.államtitkár

Földművelési és Vidékfejlesztési Minisztérium

Vidám pulai történetek: Még élnek a tanúk, akik emlékeznek rá

A vadkár

A hetvenes évek elején „kelt el” az első náczihegyi kert, miután a nagyvázsonyi termelőszövetkezet a túlságosan köves talajú, alacsony aranykorona értékű földet nem tudta, vagy nem tartotta érdemesnek megművelni.

Jöttek a városi vevők az erdős környezetű, a faluval majdcsak egybeépült „szőlőhegyre” dzsungelt irtani.

Két-három havi bozótirtás után máris ásnikapálni kezdtek, amikor meglátogatta őket Lina néni, az idős és sokat tapasztalt falusi asszony:

– Mit csinálnak erre? – kérdezte a köszöntés után a „gyűttmentektől”.

– Hát, babot meg egy kis borsót vetünk, hogy legyen nyárra friss főznivalónk – így a válasza.

– Hallják-e! Nem sokat ér ez a köves és agyagos föld. A legjobb lesz, ha hoznak egy kötőzseb kukoricát, azután egy kapavágásba két-két szemet elszórnak.

A nyár közepén vagy a végén pedig bejelentik a vadásztársaságnak a vadkárt: megették az őzek és a szarvasok a termést.

És máris megkaphatják a háromezer forintot. Így csináltuk mi is, amíg el nem vette a téeszcsé.

Az emlékoszlop

FISCHER Józsefet, a szőlőhegynek a Jós-káját mindenki ismerte. A mindig derűs, fél szemére vak ember jól tudott autót és traktort vezetni.

Művelte a szőlőjét, megtartotta a borospincéjét, és gyakran hívta be új szomszédait egy pohár „náczihegyi rettenetesre”. Mert a bor kezeléséhez már nemigen értett.

Annál jobban ismerte – gyerekkora óta – az erdőket. Amikor a Náczihegy történetét akartuk egy mutatós emlékoszlopba megfaragtatni, az erdészet ajándékozott a hegyieknek egy méretes cserfát.

Méretre vágták az erdőmunkások a hatmázsás fatörzset már jóval a földhasználás előtt, hogy szépen száradjon, csak be kellett hozatni a

mai Szent Ignác térre, a Szőlőhegynek az elejébe.

Traktora csak Jósának volt. A megbeszélte időpontban hiába kerestük az erdészt, Jóska sem volt sehol.

Csak órák múlva jöttünk össze a faragásnak és a fölállításnak a pontos helyszínén, vagyis a tetthelyen, FISCHER Jóska ugyanis kiment a rengeteg erdőre, és ott „megtalálta” a hatalmas rönköt.

Lánccal körbefogta egyedül és behúzatta a fölállítás helyére. Mindannyian csodáltuk a leleményességét. Az erdész végül mégis megkérdezte tőle:

– Te mondd, hogyan találtad meg ezt nélkülem?

– Rég kinéztem én ezt már, mert szép darab; és most, hogy megtudtam, mire kell, nem volt nehéz rálelni.

Az igényességre szoktatott szomszéd

Egyre szaporodott a Hegyen a sok város-lakó család. Jól érezték magukat negyven, a hetven, sőt a kétszázhetven kilométerről jöttek a jó levegőn.

A szép kilátásban gyönyörködtek, és közben folyamatosan telepítették a gyümölcsfákat és a díszfákat, a bokrokat, állították föl a hintákat, magaslesek, ásták a medencéket az unokáknak, és nyírták-nyírták a fűvet.

Egymással is megbarátkoztak. Átjártak délutánonként vagy esténként egy kis eszme-cserére. Az egyikük gyereke utóbb Brüsszelbe került dolgozni.

A hazatértekor – amíg pedig ezt lehetett, a repülön – gyakorta hozott „egy méter” kiváló belga sört.

Ez egy méteres farekeszbe egymás mellé szorított, különféle minőségi – apátsági – söröket jelentett.

Az egyik szomszédbaráti találkozóknak az alkalmával a vendéglátó gazda megkérdezte a napi munkától már igencsak fáradt, kertéptő látogatóját:

– Mit kérsz? Világos sört, vagy barna sört?

– Miért? Belga nincs???

Tudomány testközelből

HARMATH István feledhetetlen történetei közé tartozik, amikor Lipcsében részt vett egy történeesztalálkozón.

Egy – akkor még – keletnémet professzor tartott könyvbemutatót, és beszélt a második világháború utolsó heteinek a különböző eseményeiről, mégpedig a levéltári és a könyvtári kutatásai alapján.

Avval kezdte az előadását, hogy 1945. március 26-án este tizenkettő tigris tank állomásozott a magyar harcvonaltól keletre egy bakonyi erdőben, Pula határában. Erre aztán fölfigyelt a pulai születésű tanárember!

A német tanszékvezető professzor pedig elmondta, hogy rádión kért az oszlop őrnagy parancsnoka utasítást a parancsnokságtól, hogy mi a teendőjük.

Azon parancsot kapta: föltartóztatni; ha kell, hátba támadni az előretörő oroszokat; ellenállni és kitartani a végsőkig.

Alig harminc saját embere maradt már csak, a katonáknak pedig igencsak mehetnéjük volt.

Mégpedig azért, mert tudták jól azt, hogy Balatonfüred, Ajka, sőt még Devecser is immáron a Vörös Hadsereg kezén van.

Miután az őrnagy megsebesült – majd rövidesen meghalt –, egy főhadnagy vette át a parancsnokságot, és útnak indította az acélszörnyetegeket.

Beértek Ajkára, ám az ott megszálló szovjet katonák szétspricceltek a hatalmas tüzerő halatán és láttán.

Átmentek a falusi ház nagyságú acélhegyek az akkor még falunak számító Ajkán, majd Devecserben megtankoltak, és folyamatosan törtek nyugatnak.

Szombathely előtt megálltak, az egyik harckocsijukból szétszították az üzemanyagot a többi tizenegybe, a tizenkettediket pedig fölgyújtották.

Azt akarták megakadályozni ezzel, hogy a tank az oroszok kezére kerüljön. Megkerülve a várost jutottak át Ausztriába, majd el egészen Berlinig.

Az előadás után HARMATH István ámulva és bámulva ment gratulálni – hiszen német és történelem szakos középiskolai tanár volt – az előadónak.

Megkérdezte, hogy hol, melyik levéltárban találta meg e részletező iratokat és adatokat. Pulától Berlinig... A professzor erre ránézett, és halkán csak annyit mondott:

– Én voltam a főhadnagy.

A két lucfenyő

Hosszú évtizedekig volt a falunknak az egyik különlegessége a Major utcának körülbelül a közepén álló két hatalmas és lenyűgöző lucfenyő.

A falunkba látogató grafikus- és festőművészeknek a lelkét ezek fogták meg a leggyakrabban.

A koruk, a helyük és a mostani viharok idején életveszélyes voltuk miatt el kellett búcsúznunk tőlük.

De Heitler László, Simsai Ildikó és Berkecz István képein látványuk és a Csermelyház segíti az emlékezést arra, hogy milyen is volt Pula hajdanán.

MEGHÍVÓ

Pula község Önkormányzata, a Német Nemzetiségi Önkormányzata, a Pulai Ifjúsági Klub (PIK), valamint a Pulai Náczihegy Kertbarát és Tájgondozó Egyesület (PUNKTE) meghívja Önt és barátait

a Pula 270 éves újjátelepülésének évfordulója alkalmából rendezendő

29. Náczihegyi ünnepre, 2016. július 30-ára, szombatra.

A Náczihegyi ünnep programja:

10 órakor a templomban ünnepi misét tart GÁSPÁR Adalbert OSB tihanyi bencés atya

A szentmise után közösen megnézhetjük a falu múzeumában CSIPSZER János régi pulai képekből álló képgyűjteményének vetítését.

16.45-kor indul az önkormányzat kisbusza a falu elejéről: a nyugdíjasok, mozgáskorlátozottak, fájós lábúak Szent Ignác szoborhoz fölviteléről LEITOLD István falugondnok gondoskodik. Kérjük, jelezzék a falugondnoknak, akik vele szeretnének tartani. Minden utcából fölviszi azon érdeklődőket az ünnepségre, akik jelentkeztek, és a kapu előtt várják a falugondnokot. A helyszínen székeket és padokat biztosítunk az idősebb korosztály számára. A nézők visszaszállításáról is gondoskodik az önkormányzat.

17 órakor a Szent Ignác szobor erdei színpadán tartjuk az Ignác-napi ünnepséget.

Szóvivő: NÉNINGER Jánosné PÉTI Mária.

- Az ünnepség a *Himnusz* közös eléneklésével kezdődik.
- A megjelenteket köszönti **JÁGER István Tamás**, a PUNKTE elnöke.
- A **Kinizsi táltosai néptáncgyűttes** föllépése, akik Magyarország táncaiból adnak elő. A művészeti vezetők: **HAJDÚ Péter** és **HAJDÚ Viktória**.
- Ünnepi beszédet mond a falu 270 éves betelepülése emlékére **MÁRKUSNÉ VÖRÖS Hajnalka** főlevéltáros, Veszprém Megyei Levéltár igazgatóhelyettese, **Az otthonra talált németek életlehetőségei Pulán** címmel.
- **VERS Kristóf** szavalja **REMÉNYIK Sándor** *Templom és iskola* című versét.
- **NÉNINGER Katarina** szaval.
- A hagyományaink folytatásaként **DÖMÖTÖR Lajos**, a PUNKTE tagja, náczihegyi szőlősgazda locsolja meg a 2015-ös évjáratú borával a Szent Ignác szobor lábát.
- Az ünnepséget a *Szózat* közös eléneklésével fejezzük be.

Az ünnepség alatt a gyerekeknek kézműves foglalkozás lesz szakember vezetésével.

Az ünnepség után pogácsa és pohár bor mellett beszélgetésre várjuk a helyszínen a résztvevőket. Utána a pincéknél családi tábortűz, borkóstoló és csillagvizsgálás hajnalig.

A rendezvény segítői: A vendégegyűttes, valamint a föllépőink vendégül látásáról a FISCHER-pince gazdái (PILLER János és családja) gondoskodnak. Az ünnepség berendezéseit KNOLL József szállítja.

Mindenkit szeretettel várnak a szervezők.